47րդ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 678 — Կ. ՊՈԼԻՍ — 18/31 ՅՈՒԼԻՍ 1903 — ՈՒՐԲԱԹ — 7 ՃԷՄԱԶԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1321 — ԺԸ ԹԵՄՈՒԶ 1319

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ ԿՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պօղոս Ալի ճամբայ, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افكار
ارمنيجه يومى وسياسى غزته در
صاحب امتيازى : اوهانس قريه
اداره خانه‌سى : باب عالى جاده‌سنده نومرو ٣٨

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղշ.	50 ղշ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 Ֆր.	13 Ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ.
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՎԱՂՈՒԱՆ ԹՈՒՈՎ
ՀԱՆԳՈՒՑԵԱԼ
ՄԵԼՔԻՍԵԴԵԿ ԱՐՔ-ԵՊՍ.Ի
ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ
ԱՆՁՆԱԿԱՆ ՅԻՇԱՏԱԿՆԵՐՈՎ ՈՒ ԱՆԷՔԴՈՏՆԵՐՈՎ

Ինքնատիպ գրութիւն մը որ բոլորովին տարբեր տեսակէտով կը գրէ Մուրատեանց Սրբազանի կեանքը, և Երուանդ էֆ. Տ. Անդրէասեանի անչափ ճոխ ու հմտալից կենսագրականէն ետք, անհրաժեշտ է կարդալ նաև այս լրացուցիչ գրուածքը։

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Միջազգային քաղաքականութեան կեդրոնը միշտ կը գտնուի Երրեակ Զինակցութեան երիցագոյն և հզօրագոյն անդամին՝ Վիլհէլմ Բ.ի մայրաքաղաքին մէջ։ Պիզմարքի օրէն ի վեր քաղաքական երեւոյթը եւ կզրունքները փոխուած չեն, և իրենուն և մարդոց վրայ անոր դրոշմած ոգին է որ ցարդ կը շարունակէ։ Մեծագոյն խնդիրներ անօրինելու համար Կեդրոնական Եւրոպայի հզօր և զինուորական Տէրութեան հայեացքները ամէնէն աւելի կշիռ ունին խորհուրդներու նժարին մէջ, որովհետեւ իր երկրէն դուրս մեծամեծ զբաղումներ չունի Անգլիոյ չափ, Ռուսիոյ չափ, և իրմէ վերջ ալ իր զինակիցները, Աւստրիա և Իտալիա, այնպէս են։ Այս երեքին համերաշխ գործակցութիւնը անհրաժեշտ է ո և է եւրոպական խնդիր լուծելու համար։ Քսան տարիէ ի վեր մանաւանդ այսպէս եղած է, և հակառակը ըլլալու համար դեռ ժամանակը չէ եկած դաշնակութեան։

Երկու ամիսէ ի վեր եւրոպական քաղաքականութեան մէջ կարեւոր փոփոխութիւններ առաջ բերելու սահմանուած դէպքերու ականատես կ՚ըլլանք յորմէհետէ Անգլիոյ Թագաւորը ծանր հիւանդութենէն ապաքինած, որոշեց յանկարծ լատինական արքունիքներուն այցելութիւն տալ, և առյա կարգաւ ընդունիլ անոնց ալ այցելութիւնը։ Բայց, ինչպէս ուրիշ առթիւ մը կ՚ըսէինք, այդ քաղաքավարական և օգափոխական այցելութիւններուն քաղաքական նշանակութիւնը պէտք չէ չափազանցել. անոնց անմիջական նպատակը առ առաւելն կրնայ ըլլալ իրենց պզտիկ վէճերը կարգադրելու ելից հնարք մը գտնել միայն, և իրաւ ալ չարժեր որ «քաղաքակրթութիւն» և «լուսաւորութիւն» աղաղակող երկու երկիրները, Ֆրանսա և Անգլիա, իրարու դէմ սրտնեղին դաղթային երկրորդական խնդիրներու համար, որոնց լուծումը դիւրաւ կարելի է ձեռք բերել իրաւարարական ճամբով։ Ֆրանսացի երեսփոխաններուն ուղեւորութիւնը Լոնտոն և իրենց եղած փառաւոր ընդունելութիւնը խնդիրներուն լուծումը չեն փութացներ։ Ուէսդմինսդրի պատմական ապարանքին մէջ, Անգլիոյ Խորհրդարանական Հաստատութեան այդ մեծ կեդրոնին մէջ արտասանուած ճառերը բնաւ որոշ ուղղութիւն մը ցոյց չտուին։ Մանաւանդ Անգլիոյ վարչապետ Մր. Պալֆուր ելաւ ա՛յնպիսի բանախօսութիւն մը ըրաւ որ առաջին բառերէն իսկ հասկցուեցաւ թէ մարդը չափ մեծ վստահութիւն չունի ըլլալիքին վրայ, և բաց ի այն Ֆրանսացի սակաւաթիւ երեսփոխաններէն, որոնք իրենց անձնական համակրութիւններէն դրդեալ Լոնտոն գացած էին, Պալէ-Պուռպոնի մէջ անշարժ կան դեռ 400է աւելի անկախ մարդիկ, որոնք իրենց կարծիքը և տաքարիւնը չեն փոխեր Լոնտոն գացող յիմնականին կարծիքներուն համար։ Ցեռոյ ընդդիմադիր մամուլ մը կայ Բարիզի մէջ, քաղաքականութեան և կրօնքի ամէն գոյներով, որ դիւրաւ չի համակերպիր կարգ մը ակներեւ մարդոց մտքին ուղղութեան, և այժմէն սկսած է ծաղր առարկայ ընել այն Խորհրդականները որոնք իբր թէ Ֆրանսայի հանրային կարծիքէն զօրացած կը ձեւանային Մեծին Բրիտանիոյ մայրաքաղաքին մէջ խաղաղութեան և իրաւարարութեան ողջոյնը տանելու համար։

Երկու երկիրներուն մէջ զինակցութիւն ենթադրելը իրողութիւններուն հակառակ խօսիլ կը նշանակէ. թէ՛ Մ. Տէլքասէ և թէ՛ Լոնտոն գացող Ֆրանսացի պատուիրակները յայտարարեցին բացէ ի բաց թէ Ֆրանսայի արտաքին աշխարհավարութեան խարիսխը միշտ ռուսական զինակցութիւնն է. հետեւաբար աւելորդ են կարգ մը թերթերու այն ձրի վճիռները թէ Անգլիա և Ֆրանսա աշխարհի խաղաղութեան ռահվիրաները կ՚ըլլան, քաղաքակրթութեան ջահերը կ՚ըլլան, եթէ անոնք միանան՝ աշխարհ այլ եւս կը համակերպի առանց պատերազմի։ Դէպքերը լաւ պէտք է ուսումնասիրել։ Աշխարհի ընդհանուր խաղաղութեան աշխատելէ առաջ, շնորհակալ կ՚ըլլանք եթէ Ֆրանսա իր ներքին խաղաղութիւնը պահէ, և օր մը իր ներքին կուսակցական գժտութիւնները արդիլք չըլլան իրօք աշխարհի խաղաղութեան։ Անգլիա կարծես միշտ արեամբ շաղախուած է, քանի որ ձեռքերը պատերազմէ ազատած չունի։ Պօէրները կը վերջանան, Սօմալիները կ՚ելլեն, ասոնք ալ սանկ նանկ կը խաղաղին, Հնդիկները կ՚ելնեն, և շարունակաբար. և իր մեծութեան հետեւանօք ա՛յնքան անհանգիստ կացութեան մը ենթարկուած է որ հիմակ ալ, թերեւս շատ մօտաւոր ապագայի մը մէջ, Մեծն Բրիտանիա, սկսեալ Ամերիկայէն, գործ ունենայ Զէմպըրլէնեան մաքսային քաղաքականութեան համար, որուն հօտը եղած է արդէն։ Առաջին անգամ պիտի բանուի Գերմանիոյ հետ, վերջը անմիջապէս Ֆրանսայի հետ մաքսային գործ պիտի ունենայ, և հիմա փոխանակուած «արտաքին համաձայնութիւն» անոյշ բառին տեղ «մաքսային հակառակութիւն»ը պիտի յաջորդէ։ Այս և ուրիշ նմանօրինակ պատճառներու համար է որ կը կրկնենք թէ Անգլիոյ և Ֆրանսայի արդի սիրաղեղ արտայայտութիւնները իրենց անմիջական նեղ ոլորտէն դուրս նշանակութիւն չունին, և արդէն մէջտեղը գրաւոր ո և է պայմանադրութիւն չկայ։

Գրաւոր պայմանագրութիւն մը գտնուած տեղն իսկ, Անգլիա կը վարանի։ Գիտենք թէ զինակցած է, դաշնակցած է Ճաբոնի հետ Ռուսիոյ դէմ Ծ. Արեւելքի մէջ։ Արդ, դէպքերը այնպէս բերին որ Անգլիա պարտաւորուած էր գործնականապէս ցոյց տալ իր զինակցութեան ոյժը. բայց այսօր, մինչ իր զինակիցը՝ Ճաբոն կը պատրաստուի չափուիլ Ռուսիոյ հետ, որ Մանչուրիան պարպելու համար տուած խոստումը չի յարգեր, (Ըստ Լատինացւոց Ապրիլ 3ին անպատճառ դուրս ելնելու էր անկէց), Անգլիա կը թուի բովանդակ պատասխանատուութիւնը Ճաբոնի վրայ ձգած ըլլալ։ Եւ արդէն այս մասին աւելորդ է մեր կողմէն կարծիք յայտնել։ Անգլեւսաքսոն ցեղին երկու ճիւղերը, Անգլիացիք և Ամերիկացիք, քաղաքական բարեկամութեան շատ կարեւորութիւն չեն տար, եթէ նոյն իսկ գրաւոր խոստում ալ տուած ըլլան։ Գերմանիա անանկ չէ, անոր բարեկամութիւնը բարեկամութիւն, և հակառակութիւնը հակառակութիւն է. այս տեսակէտով ամէնէն աւելի իրեն կը մօտենայ Աւստրիա իր գերմանական հզօր տարրերուն աղդեցութեան և ներշնչման համար. բայց Մաճառները ա՛յնչափ չեն, որովհետեւ գերմանական կամ տեւտոնական չեն, ինչպէս նաև Իտալացիները, որոնք իրենց կորմնցուցած սիրահարներուն եւ տեւէն փախող երիտասարդներու նման, անհանգիստ են, շուտ կը ձանձրանան, նորութիւն կը փնտռեն, ցեղային սա՛ կամ նա՛ խնդիրը կը հանեն, չափազանց կուսակցական են, որովհետեւ լատինացեղ են։ Երրեակ Զինակցութեան կնքումէն ի վեր հաստատ հաւատարմութեամբ իրենց գործը կը շարունակեն Աւստրիա և Գերմանիա, մինչ քանի՛ քանի անգամներ Իտալիա քէն ըրաւ, քաշուիլ ձեւացուց, նորէն մէջը մտաւ, և վերջապէս դեռ այսօր կը տատանի տեւտոնական ազդեցութեան և ֆրանսական ազդեցութեան միջեւ։ Եւ ինք իր գլխուն որոշում մը տուած չէ դեռ եւրոպական Տէրութեանց ո և է որոշ ջոկին մէջ մտնելու համար։

Իտալիոյ պէս բան մըն ալ, զինակցութեան գալով, Անգլիան է։ Տարակոյս չկայ թէ Անգլիոյ հոգեկան և բարոյական պայմաններուն վրայ մենէ շատ աւելի ճիշդը գիտեն Ամերիկացիք, որ Անգլիացիներուն աղբարիկներն են։ Արդ, ինչպէս անցեալ օր գրեցինք Մանզումէի մէջ, ամերիկեան կարեւոր թերթ մը անգլիաճաբոնական զինակցութեան վրայ խօսելով, կ՚ըսէր.— Անգլիա խոստանայ և ոչ կատարէ։— Ինք ա՛յնչափ գործեր ունի կարգադրելիք Ռուսիոյ հետ զատ, Գերմանիոյ հետ զատ, Զինաստանի հետ զատ, իր մեծ Գաղթավայրերուն իշխանութեանց հետ զատ, որ չի կրնար անկեղծ բարեկամութեամբ կապուիլ անոնցմէ ո՛չ մէկուն հետ, և եթէ Տէրութեան մը, զոր օրինակ հիմա Ճաբոնի, խօսք տայ իր պաշտպանութիւնը սատանձնելու, հաշիւ կայ։ Ենթադրենք որ Ռուսիա վարպետութեամբ մը փափաք յայտնէ Անգլիոյ հետ ունեցած մէկ խնդիրը բարեկամաբար կարգադրելու, զոր օրինակ Պարսկաստանի առեւտրական ազդեցութեան շրջանակներու խնդիրը, Անգլիա խսկոյն կը մոռնայ իր հանդիսաւոր խօսքը, զոր վերը Ճաբոնի տուաւ, և դիւանագիտական կապարճին մէջէն անսպառ երկդիմութիւններու խուրձ կը քաշէ, և հատ մը առնելով՝ կ՚արդարացնէ անով իր անգործութիւնը։ Ցիշեալ ամերիկեան թերթը այս առթիւ կը յիշեցնէր 1864ին Անգլիոյ անձնատուութիւնը Դանիոյ մասին։ Այդ քաջարի երկրին շահերը պիտի պաշտպանէր. բայց թող տուաւ որ Աւստրիացիք և Բրուսիացիք երթան Քօբէնհակը ռմբակոծեն։ Ասոնք դեռ երէկի իրողութիւններ են, և ծանօթ ամէնուն։

Քանի որ Ռուսիոյ, Անգլիոյ, Ֆրանսայի բարեկամութիւնը ասանկ հաշիւներու, ենթադրութիւններու վրայ հիմնուած է, իրաւունք ունենալ կը կարծենք ըսելու թէ միջազգային քաղաքականութեան ծանրութեան կեդրոնը միշտ Պերլինի մէջ է։

ԵՐ. Տ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

ՔԱԼԱՆԹԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ Ի ՊՐՈՒՍԱ

Ամսոյս 2ին սկսան և 6ին աւարտեցան Քալանթարեան Վարժարանի հարցաքննութիւնքն և տարեկան հանդէսը, որք գլեթէ բնաւ չեն նմանիր մեր ազգային վարժարանաց սոյն օրինակ հարցաքննութեանց և հանդէսներուն։ Ինչո՞ւ, ահաւսիկ։

Նախ այս հաստատութիւն école mixte (արական և իգական ուսանողք խառն) է, բարենիշեր նշանակելու, ծնողաց եռամսեայ կամ տարեկան միճակացոյց ղրկելու, մրցանակներ, գրքեր, շքադրամներ բաշխելու, յանկայս կարդալու կամ հարցման մը պատասխանելու եայլն գրութիւններն ու սովորութիւնները չունի։ Նոյն իսկ հարցաքննութիւնն տեսակ մը ձեւակերպութիւն է, որը բնաւ չի տարբերիր սովորական դասաւանդութենէ մը։

Դասարանի մը երկու սեռէ ուսանողք եւ սրահի մէջտեղ զետեղուած գրասեղան-նստարաններու վրայ նստած՝ ձեռամբարձ խօսք կ՚առնուն քննիչ ուսուցչէն և ամէն հարցմանց ժպիտ ի դէմ, ազատ ու անկաշկանդ կը պատասխանեն։ Ասոր համար բնաւ գոյութիւն չունին սրտի ա՛յն յուզումներն, որք մեր վարժարանաց հարցաքննութեանց ժամանակ ա՛յնչափ դողդոջութիւն, շփոթութիւն, պապանձում են. կը պատճառեն խեղճ ուսանողաց, հոն չկան այն լացերը, վէճերը, նախանձը ընդդէմ իր ընկերակցաց և նոյն իսկ ուսուցչաց, զորս յուսախաբ կ՚առթեն նոցա բարենիշերու և պարգեւաբաշխութեան դրութիւնքն։ Դուցէ առարկուի թէ առանց այսպիսի կարգապահական և քաջալերիչ միջոցներու կարելի է միթէ մի ո՛ և է յառաջդիմութիւն ակնկալել վարժարանէ մը։ Այո՛, և դորա ապացոյց՝ Քալանթարեան Վարժարանը։

Հարցաքննութեանց ժամանակ աւանդուած լեզուաց, ուսմանց և գիտութեանց նկատմամբ համառօտ կամ մանրակրկիտ տեղեկութիւններ չեն հարցներ աշակերտաց, այլ միայն հարցուելիք նիւթին վրայ քննադատութիւններ ընել կուտան, ուստի անվրէպ կը հասկցուի թէ աշակերտը մինչեւ ի՛նչ աստիճան կրցած է թափանցել այդ նիւթի խորը։ Հարցաքննութեանց ժամերը սոցա համար ո՛չ թէ հաշուաքննական սրտաճըմլիկ՝ այլ խնդութեան ժամեր են, որք մերթ ընդ մերթ կը համեմուին ներդաշնակ նուագածութիւններով։ Անչա՛փ շահեկան է տեսնել թէ ինչպէս երկոքին սեռի պատանի և մանկամարդ ուսանողք քով քովի նստած զիրար գերազանցել կը նկրտին լեզուաց, ուսմանց, գիտութեանց և գեղարուեստի մէջ. կարծես ֆէմինիզմի մեծ խնդրոյն տեսականին լուծումը տալու եկած ըլլային։

Ցատուկ հրաւիրագրերով հարցաքննութեանց և հանդէսի հրաւիրուած ծնողաց և հայազգի ու օտար բարձրաստիճան անձնաւորութեանց թուի մէջ էր և նուաստս։ Բազմութիւնը մեծ էր, սրահը զարդարուած էր ուսանողաց գծագրութեամբք և մետաքսեայ ասղնեգործ խիստ գեղարուեստական նկարներով (tableaux)։ Աւասիկ այս իր տեսակի մէջ եզական նըկարներու վրայ էր, որ պահ մը սեւեռած էին հանդիսականք իւրեանց ուշադրութիւնը. նկարներ, որք ո՛չ միայն իւղաներկ նկարի պատրանքը կուտային դիտողին, այլ և յայտուշ կը կրթէին զմարդ թէ ինչպէս ասեղն գոյնզգոյն ու մետաքսաթելերն յաջողեր են առաջնակարգ նկարչի վրձինին և ներկերուն հետ մրցիլ։ Թէև 1860 թուականի Լոնտոնի աշխարհահանդէսին մէջ ցուցադրուած ճերմակ մետաքսեայ կերպասի վրայ ցպուած Վիքթորիա թագուհւոյն, արքայազուն իշխանաց և զլխոյից նշանաւոր պատկերները կախարդիչ տպաւորութիւն կը գործեն մարդուս հոգւոյն վրայ, բայց նոքա սոսկ աrtistի գործեր են և ո՛չ գեղարուեստի։

Հանդէսը սկսաւ Համիտիյէ քայլերգով ընկերակցութեամբ դաշնակի և չորս ջութակի, զոր ոտնկայս լսեցին հանդիսականք յաճախ։ Ապա այնորիկ էր. դասարանի աշակերտ Պ. Գասպարեան կարդաց առ Վեհ. Կայսրն ուղղեալ մաղթանք մը։ Ապա դուրս յաջորդեցին, առաջնորդութեամբ վարժարանին գեղարուեստից ուսուցչուհի համեստափայլ Տիկին Ս. Սռաքելեանի հայերէն ֆրանսերէն և գերմաներէն արտասանութիւններ, տրամախօսութիւններ, ներդաշնակ և հոգեզմայլ շեշտերով մեներգներ, քառաձայն խմբերգներ դաշնակի և ջութակներու ընկերակցութեամբ (Galathé, Gebet, Les ondes argentines, Flots du Danube, Invitation à la valse, Norma,) քառաձեռն ընտիր կտորներ են., որոնց ամէնքը եւս արժանացան ազնիւ հանդիսականաց բուռն ծափահարութեանց։

Այս հանդէսը աւելի նուագահանդէսի քան ձմեռնային հանդէսի տպաւորութիւն թողուց հանդիսականաց վրայ։

Հանդէսը փակուեցաւ Համիտիյէ քայլերգի նուագածութեամբ։

Սրտոյ հանդիսականք խիստ գոհ տրամադրութեան ներքոյ մեկնեցան հանդիսավայրէն։

***

Պրուսա, 14 Յուլիս 1903

ՎԱՆԷՆ

Միջոցէ մը ի վեր Վանայ թեմական գործերուն մէջ տիրող կուսակցական ոգին իր անծածկոյթ անպատեհութիւններն ի յայտ կը բերէ, որոնցմէ մին ալ Ս. Գրիգորի աղջկանց որբանոցի Հոգաբարձութեան փոփոխութիւնն է։ Նորընտիր Հոգաբարձութիւնը իր առաջին գործունէութիւնը ցուցուց առանց պատճառի հրաժարեցնելով որբանոցին երեք կարեւոր պաշտօնեաները, որոնք են Տ. Ղեւոնդ Հայր Մաքրասար, Պ. Յովհաննէս Պլուղեանը և Օ. Մաքրուհի Պէլէքեանը, որոնց արդիւնաւոր և խոհեմ պաշտօնավարութիւնը լիակատար գնահատութեան միայն արժանի էր։ Կը լսենք թէ արձակեալ պաշտօնեաները բողոքած են հարկ եղած տեղերը։

* *

Վանայ Հայկազեան Կեդրոնական վարժարանի շինութիւնը առաջ կը տարուի նոյն եռանդով ինչպէս որ սկսուեցաւ։ 1500ի մօտ քառակուսի կանգուն տարածութեան վրայ հիմնարկուած սոյն ընդարձակ շէնքը՝ ըստ ամենայնի պատուաբեր Վանեցւոց ձեռներէցութեան

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ

188

ՔԱՍԻՄ

Անձոտ Հանգոյց Մը

ՎԷՊ
ՑԵՂԱԿԱՆ-ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Դ.

Մատամ տ'Ամօրիս Շարմմոլի տաբօրինակութիւնը պատրուակ բռնած՝ սկսաւ թախանձել Շաւարշի որ ղինք ներկայացնէ հանքատէրին, որուն ընկերութենէն բնականաբար մեծ հաճոյք պիտի զգար իբր քաղցր նորութիւն մը։ Երիտասարդը ծանրէն ծանր ուզելով՝ կատարեալ խոստում չտուաւ թէեւ, բայց վստահեցուց խօսակիցը թէ, ամէն պարագայի մէջ պիտի ջանար իրենց ծանօթացումը յաջողցնելու։

Տիկինը՝ որ հիմա պէտք ունէր երիտասարդին մտերմութեանը, ատոր ճանաչար անուշցուց լեզուն ու սիրուն պչրանքով մը զգացուց անոր թէ, իրենց բարեկամութիւնը առժամանակեայ

պիտի կառուցուի գլխաւորապէս տեղական հանգանակութեամբ և Վանեցիներու նպաստներով։ Տեղական հանգանակութիւն դրամ, ծառ և այլ շինութեան 300 լիրան անցաւ արդէն, որով կարելի եղաւ թէ՛ գետինը գնել և թէ շէնքը հիմնարկել ու հասցնել մինչև օրս գրեթէ առաջին յարկի կէսէն աւելի. փոխառութիւններով այժմ կը շարունակուի շէնքը և կը յուսանք մէկ ամիսէն վարի յարկը զգուած և վերինը սկսուած տեսնել։ Ինչպէս որ Պատ. Խնամակալութիւնը լրագրաց մէջ ըրած իր ընդհանուր կոչին մէջ ըսած էր, 1000 լիրայի մօտ գումար մը անհրաժեշտ է շինութիւնը ի գլուխ հանելու և կարևոր կահաւորումները ընելու համար։

Մեծ յոյս ունինք թէ Ն. Ս. Օծութիւնը, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը և կրթասէր հասարակութիւնը անտես չեն առներ այսքան կարևոր հաստատութիւն մը, որ կրթ. գեղեցիկ հաստատութիւն մը եղաւ, և որ միայն պիտի կրնայ ապահել նոր սերունդը օտար հաստատութիւններէ։ Պէտք կա՞յ ըսելու թէ Վսեմ. Սէրէպրէնիքօվը մինակ թողնելու չէ։ Մեր կարող դասակարգը անուննին անմահացնելու էն գեղեցիկ առիթ մը ունին հոս պատրաստ, և մեր կրթասէր հասարակութիւնը իր բարոյական և կրթական մտադրը մատակարարող էն յատակ աղբիւրին է որ պարտաճանաչաբար նպաստած պիտի ըլլայ իր նուիրելիք լումաներով։

Ցառաջիկայ դպրոցական վերաբացումին՝ Կեդրոնականը 40է մօտ ալ աշակերտ ուսանողներ պիտի ունենայ 4 նախակրթարանաց վեցերորդ տարին աւարտող կարգերէն։

Կը յիշեցնենք աղնիւ հասարակութեան 3 լիրայով ցորենօթիկ որդեգիրներ ունենալու համար Խնամակալութեան ըրած հրաւէրը, և անգամ մըն ալ կոչում կ'ընենք հայ համայնքին կրթասիրական զգացմանց, որ փութան նպաստել և ոյժ տալ Վանայ Կեդրոնականի նեցուկական շինութեան գործին։

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՊԱՊԻՆ ԿՏԱԿԻՆ ՊԱՏՃԷՆԸ

«Մեր մահկանացու ասպարէզին վախճանին մօտենալով, այս ամբողջագիր կտակին մէջ կ'աւանդենք մեր վերջին կամքը։ Ցառաջ քան զամենայն կ'աղաչենք Աստուծոյ բարութեան և գթութեան որ ներէ մեզի մեր կեանքին սխալները, և շնորհ ընէ ընդունիլ մեր հոգին յաւիտենական երանութեան մէջ։ Այսօր կը յուսանք մասնաւորապէս Յիսուսի Քրիստոսի, մեր Փրկչին արժանեաց շնորհիւ, վստահ ըլլալով իր ամենասուրբ արտին վրայ, որ մարդասիրութեան հրատապ բուլք մըն է, և փրկութեան աղբիւր է մարդկային ազգին համար։ Կ'աղերսենք նաև բարեխօսութիւնը ամենօրհնեալ Կուսին Մարիամու, Աստուածամօր և մեր ամենասիրելեալ մօր, և բոլոր Սուրբերուն զօրս մեծարելով պատուեցինք մեր բովանդակ կեանքին մէջ իբրև մեր պաշտպանները։

«Խօսելով մեր ընտանեկան ժառանգութեան վրայ որ մեզի կը վերաբերի, մեզի ժառանգորդ կ'անուանենք մեր եղբօրորդին՝ Կոմս Լուտովիքօ Բէչչի։ Այդ ժառանգութենէն պէտք է վատել մեր միւս եղբօրորդւոյն Կոմս Րիքարդոյի մեր ըրած նուէրները իր ամուսնութեան առթիւ։ Բայց ասկի, պէտք է անջատել նաև Քարբինէթթօ գըտնուած բոլոր ունեցածներս, որոնք Ս. Աթոռին կը վերաբերին, համաձայն ա՛ն յայտարարութեան զոր ըրած ենք 1900 Փետր. 8ի մեր կտակին մէջ։ Այս կտակին մէջ ո և է տրամադրութիւն չենք ըրած ո՛չ ի նպաստ մեր եղբօրորդւոյն՝ Քամիլլոյի և ոչ եղբօր աղջիկներուն՝ Աննայի և Մարիայի, որոնք մեր եղբօր՝ Ճօվաննի Պաթխաթայի մանչը և աղջիկները են, որովհետև իրենց ամուսնութեան առթիւ արդէն հարկ եղած նուէրները ըրած ենք մեր կենդանութեան ժամանակ։ Կը յայտարարենք թէ մեր ընտանիքին ո՛չ մէկ անդամը կրնայ ուէ իրաւունք առաջ բերել որ ներկայ վաւերաթուղթիս մէջ շնորհուած չէ իրենց մեր կողմանէ, որովհետև մեր բոլոր միւս ունեցածները մեր Քահանայապետութեան միջոցաւ եկած են մեզի, և հետևաբար են, և, ամէն պարագայի մէջ, կը մաղթենք որ ըլլան բացարձակ սեփականութիւն Սուրբ Աթոռին։ Այս տրամադրութեանց ճշգրիտ գործադրութիւնը կը յանձնենք Րամբօլլա, Մօչչէնիի և Քրէթօնի կարդինալներուն։ Կը յայտարարենք թէ ա՛յս է մեր վերջին կամքը։

«Հռոմ, ի Վատիկան, 8 Յուլիս 1900. — ՃՕԱՔԻՆՕ ՊԷՉՉԻ ԼԷՕ Պ. ԺԳ.»

Այս կտակը գրուած է մէկ մեծադիր էջի վրայ Պապին ձեռքով։ Գիրը, շատ մանր, բայց շատ յստակ է և կանոնաւոր, և ուղղութեան ո և է նշան չի ցուցներ։

⁂ Յիսուսեան Միաբանութենէն Անճէլինի գրած Պապին կենսագրութիւնը մագաղաթի վրայ, Պապին դագաղին մէջ դրուեցաւ։ Լէոն ԺԳ.ի կեանքին վրայ ակնարկ մը նետելէ, և իր ժամանակին գէպքերուն վրայ ակնարկութիւններէ վերջ, կենսագիրը կ'եզրակացնէ. — «Լէոն Պապ մըն էր, որուն թերևս կարելի չէ որ մէկը հաւասարի հոգիի բարութեան, մտքի մեծութեան, կեանքի մաքրութեան, բարոյականի սրբութեան, և Քրիստոսի Եկեղեցիին սպասարկութեան իր բոլոր ուժով անձնուիրութեան կողմէ։»

⁂ Անցեալ Շաբաթ օր Վատիկանի մօտ պաշտօնավարող դեսպանները խմբովին կարդինալներու ժողովին կողմէ ընդունուեցան առաւօտուն ժամ 11ին։ Ամէնքն ալ մեծ համազգեստով էին։ Կարդինալ Օրէլլիա Ս. Ժողովին անդամներէն շրջապատուած, ընդունեց դեսպանները, և բարթուկէզ դեսպանը, իբրև երիցագոյն անդամը, համառօտ ճառ մը խօսելով, իր և իր պաշտօնակիցներուն ցաւակցութիւնը յայտնեց Պապին մահուան առթիւ, դրուատելով հանգուցեալին առաքինութիւնները։ Ըսաւ. — «Դեսպանական Մարմնոյն անդամները, որոնք իրենց կառավարութեանց կողմէ յանձնարարուած են Ս. Աթոռին մօտ, կը փափաքին Ս. Ժողովին յայտնել իրենց խորին ցաւակցութիւնը այն ծանր և անդարմանելի կորուստին առթիւ որ բոլոր Քրիստոնէութիւնը սուգի մէջ խորասուզեց։ Լէոն ԺԳ.ի առաքինութիւնները և բարձր իմաստութիւնը լուսաւոր հետքեր պիտի թողուն աշխարհի պատմութեան մէջ։ Դեսպանական մարմինը կը խնդրէ Ձեր Գերապայծառութիւններէն որ ընդունիք իր ցաւակցութիւնը։ Մեր ջերմեռանդ յոյսն է որ Աստուած, Իր աստուածային իմաստութեամբ և Իր անճառելի բարութեամբ պիտի ներշնչէ Ս. Ժողովին Գերագոյն Քահանայապետի մը ընտրութեան մէջ, որ կոչուած է վեր բռնել եկեղեցիին պայծառութիւնը, և այն միջոցներուն մէջ զօրս ձեռք պիտի առնէ կիրքերը խաղաղեցընելու և հոգիները անդորրացնելու համար։ Կարդինալ Օրէլլիա պատասխանեց հետևեալը. — «Տէ՛ր. — Ձեր Վսեմութիւնը, իբրև երիցագոյն անդամը Ս. Աթոռին մօտ յանձնարարուած Դեսպանական Մարմնոյն, ազնուաբար թարգման կանգնեցաւ բոլոր ձեր պաշտօնակիցներուն զգացմանց մեծարել և մեծայիշատակ Քահանայապետին Լէոն ԺԳ.ի մահուան տխուր առթիւ։ Ամբողջ աշխարհ կ'ողբայ մեզի հետ այս անդարմանելի կորուստը և և Ս. Ժողովը մասնաւորապէս կը զգայ անոր դառնութիւնը։ Այս ահաւոր փորձութեան մէջ որ վշտացուց Առաքելական աթոռը և Կաթոլիկ աշխարհը, Ս. Ժողովը մեծապէս կը գնահատէ Վեհապետներէն և Տէրութեան Գլուխներէն ընդունած ցաւակցութիւնները և համակրութեան նոր նշանը զոր Դեսպանական Մարմինը այսօր նուիրեց, խորապէս կը յուզէ մեզ։ Համեցէ՛ք, Տէ՛ր, հաւատալ թէ խորապէս երախտապարտ ենք ձեր Վսեմութեան և բոլոր ձեր պաշտօնակիցներուն, որ այսքան անկեղծօրէն կը մասնակցիք մեր վշտին։ Ցանուն Դեսպանական Մարմնոյ Ձեր Վսեմութեան կողմէ ա՛նքան փափկութեամբ յայտնուած ցաւակցութիւնը իրական մխիթարութիւն մըն է մեր վըշտացեալ սիրտերուն։ Ս. Ժողովը կը պատրաստուի իր բարձր առանձնաշնորհումը ի գործ դնել ընտրելու համար այն Առաջնորդը որ պիտի կառավարէ Եկեղեցին իբրև Փոխանորդ Յիսուսի Քրիստոսի։ Այսպիսի ծանր և հանդիսաւոր վայրկեանի մը մէջ Աստուած անտարակոյս պիտի պարգևէ մեզ յատուկ աջակցութիւն և շնորհք կատարելու համար մեր վրայ ինկած ծանր պարտականութիւնը։ Այս զգացումներով է որ մօտալուտ Փակարանէն քանի մը օր առաջ Ս. Ժողովը հրաժեշտ կու տայ Դեսպանական Մարմնոյն և իր սրտագին երախտագիտութեան հաւաստիքը կը կրկնէ։»

⁂ Պապին դէմքը սոսկալի կերպով այլափոխուած էր. բժիշկները բալզմութիւնը դուրս հանեցին եկեղեցիէն, և զանազան ներարկումներ ըրին, բայց ի զուր։ Դիակին ծամծմութիւնը անհնելի էր։ Որոշուեցաւ դէմքը ծածկել, և առժամապէս թաղել Ս. Պետրոսի նըկուղին մէջ սովորական արարողութիւններով։

⁂ Կարդինալներու այսօրուան (Յուլիս 25) ժողովին ներկայ էին 45 կարդինալ։ Նոր եկողները երդում ըրին և երկարօրէն խորհրդակցեցան իրենց պաշտօնակիցներուն հետ։ Երդումը Աւետարանին վրայ կ'ընեն. բայց եթէ ի նկատ առնուի որ կարդինալները յիսունի չափ երդում ըրած են իրենց գպրութեան առաջնէն սկսեալ մինչև կարդինալական ընտրութիւնը, հաւանական է որ այդ քանակութենէն քանի մը հատը մոռնան երբեմն։ Ժողովին մէջ գիտուեցաւ որ օգևորեալ խօսակցութեան մը բռնուած էին Ռամբօլլա կարդինալ և Բարիզի արքեպիսկոպոս կարդինալ Րիշառ։ Առաջին քուէարկութիւնը տեղի կ'ունենայ վաղը, Շաբաթ, ժամ 10ին, կէս օրէն 2 ժամ առաջ։ Ժողովէն վերջ բացուեցաւ Պապին կտակը ի ներկայութեան կտակակատարներուն։

⁂ Կոթթի կարդինալին ընտրելիութիւնը մէկ կողմ ձգուած է, կ'ըսուի. հիմակ ալ Պոլոնիոյ կարդինալ Սվամբայի վրայ շատ կը խօսուի։ Սվամբա 52 տարեկան է, աստուածաբանական, վարդապետական, եկեղեցական իրաւաբանութեան հեղինակութիւն մըն է, և անբասիր կեանք մը անցուցած է։ Քաղաքական կայնէր չունի, և չափաւոր կարծիքներու տէր է։

ԷՏՈՒԱՐՏ Է. ԵՒ ՎԻԼՀԷԼՄ Բ. — Որոշուած է որ Էտուարտ թագաւոր և գերման կայսրը յառաջիկայ աշնան մէջ տեսակցին։ Ամէն կարգադրութիւն եղած է այս մասին, բայց դեռ յայտնի չէ թէ հանդիպումը Անգլիոյ, Գերմանիոյ կամ Դանիոյ մէջ տեղի պիտի ունենայ։ Անցեալ շաբթու, Անգլիոյ թագաւորը այս մասին երկու նամակ ստացաւ Վիլհէլմ Բ.է որոնց պատասխանեց երկարօրէն և մտերմօրէն։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ. — Երկու Տէրութեանց յարաբերութիւններուն վրայ սկսած են այլ ընդ այլոյ զրոյցներ շըրջան ընել։ Բարիզի մէջ լուր տարածուեցաւ թէ Ճափոնի կայսերական ընտանիքէն իշխան մը Բարիզ հասեր է Ֆրանսայի միջամտութիւնը խնդրելու համար։

⁂ Ծովակալ Ալիքսիէվ կը զօրացնէ Տալնիի նաւահանգիստը և Լիաօթոնկ թերակղզիները։ Այս ամէնուն նպատակն է վօրահանութեան շարժումը դիւրացընել, եթէ երբեք ճափոնցիք յաջողին կարել երկաթուղին։

⁂ Անգլիացի և Ճափոնցի սպաներ Քօրէայի սահմանագլուխը գացին գիրքերը քննելու և ստուգելու թէ Ռուսք այն կողմերը ամրոցներ կը շինեն թէ ոչ։

⁂ Ս. Պետերբուրգէն եկած լուրերը կը կրկնեն թէ պատերազմը մօտալուտ է Ճափոնի և Ռուսիոյ միջև, բայց Լոնտոնի պաշտօնական շրջանակներուն մէջ դեռ բան մը չի գիտցուիր և ամբողջ ճափոնական մամուլը պատերազմ կը պահանջէ, բայց Նիքոլա Ցար անձամբ կ'աշխատի որ պատերազմ չըլլայ իր խաղաղասիրութեան համար։ Անգլիական թերթերը կ'ըսեն որ, եթէ Ճափոն Անգլիայէն կամ Ամերիկայէն օգնութիւն չգտնէ, անկարող է Ռուսիոյ հետ չափուիլ արևելեան Ասիոյ մէջ։ Ռուսիա շատ լաւ պատրաստուած է հոն։ Եթէ Ցարը նուաճումի ամէն գաղափարի հակառակ չըլլայ, Ռուսիա կրնայ յարձակիլ Ճափոնի վրայ ո՛չ միայն արևելեան Ասիոյ մէջ, այլ նաև շարժում մը փորձել Հնդկաստանի դէմ։ Ճափոն 400,000է աւելի զօրք չի կրնար հանել։ Իրաւ է որ Ճափոնական նաւատորմը շատ գերազանց է ռուսական նաւատորմէն, բայց Ճափոն պէտք է գիտնայ թէ իր բոլոր զինուորները Ճափոնէն դուրս չի կրնար հանել և անոնց մէկ մասը պէտք է երկրին մէջ մնան ծովեզերքները պաշտպանելու համար։

⁂ Քօրէայի ռուս դեսպան Պ. Բավլօվ յայտարարեց որ Սէուլէ Ֆուզան հեռագրական գիծը նախ պէտք է Ռուսները շինեն, վերջը Ճափոնցիները։ Քօրէական կառավարութիւնը տուիրեց Ճափոնցիները որ համակերպին, բայց Ճափոնի դեսպանը խիստ պատասխանով մը մերժեց։

ԻՆՔՆԱՄԻՆ ԾՆՈՒՆԴ. — Ամերիկացի Բրօֆէսէօր մը — ինչո՞ւ չէ — կեանքի գաղտնիքը գտեր է.... Ամերիկայէն Բարիզ ղրկուած տասը տողովնեաղիր մը եկած է այս մասին։ Կ'ուզէք կեանքը ստեղծել։ Շատ աղէկ, բանաձևը շատ պարզ է։ Բրոֆ. Լիվթիկն կը բարեհաճի յայտնել այդ բանաձևը, և կարող կ'ըլլէ մեզ իր հիանալի փորձը կատարելու։ Բիւրեղացուցիչ մը մէջ կը դնէք մէկ ունկի պարզ խոհանոցի աղ, վեց ունկի պարզ ջուր և վեց ունկի ալքոլ, երկու ունկի ալ ամմոնիաք զատ կը դնէք քովը, և ամէնքը կը ծածկէք քիմիական զանգակով, և 90 վայրկեան կ'սպասէք համբերութեամբ։ Այս ժամանակէն վերջ, կ'առնէք խառնուրդէ քանի մը կաթիլ, մանրադէտով կը նայիք, և որքան մեծ կ'ըլլայ ձեր զարմանքը երբ հաստատէք որ այդ հեղուկին մէջ կը վխտան անհաւատալի խումբ կենդանի մարմիններ, որոնք ծնելնուն պէս, կը սկսին իրենց անոտքը գտնել այն ծնուցիչ խառնուրդին մէջ, ուր զարգացան։ Եթէ փորձերնդ յաջողի, կրնաք ինքնինքնիդ փորձել նախախնամութիւն մը կարծել, քանի որ ստեղծեցիք կեանքին ամէէն տարրական ձևը, որ վերջապէս կեանք է։ Ինքնածին ծնունդի առաջին ջատագովը, Կապրիէլ Բուշէ, հոս կը խայտայ իր գերեզմանին մէջ, տեսնելով որ Ամերիկացի գիտնական մը նորէն ձեռք առած է իր հրապուրիչ վարդապետութիւնը, որ գոնէ այս անգամ իրեն դէմ չունի մեծին Բասթէօրի նման ընդդիմախօս մը։

ԳՈՐԾԱՒՈՐԱԿԱՆ ԸՆՏՐԵԼԻԻ ՄԸ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ. — Տըրհէմի (Անգլիա) Պէրնարդ Քասըլ շրջանակին մէջ գործաւորական ընտրելի Մր. Հէնտէրսըն յաղթանակ տարաւ թէ՛ պահպանողական և թէ ազատական մրցակիցներուն վրայ, 3370 քուէ շահելով, մինչ պահպանողականը ստացաւ 3323, և ազատականը 2809։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԷՇԹԱ, 25. — Երեսփ. Ժողովին այսօրուան նիստը շատ աղմկալից եղաւ։ Ընդդիմադիր կուսակցութենէն երեսփոխան Մ. Բաք յայտարարեց թէ փորձեցին զինքը կաշառել որպէս զի իր խափանարար ընթացքը թողու, և Ժողովին յանձնեց 10,000 քուրօնի գումարը զոր ընդունած էր այս նպատակով։ (Մեծ ժխոր)։ Ժողովը այս խնդրին վրայ քննութիւն մը բանալու առաջարկը ընդունեց։ Ցեռայ վարչապետ կոմս Խիէն Հէտէրվարի հրաժարեց Ժողովը՝ իր քաղաքական հիմնագրին վրայ սկսուած վիճաբանութիւնը աւարտել։ Իր ճառին մէջ երբ փնտռուց հաստուցման խնդրին հասաւ, մեծ մըխոլին պատճառով պարտաւորուեցաւ կանգ առնել։ Այսպէս, քանիցս ընդմիջուեցաւ իր ճառը։ Նախագահը բաւականացաւ ամէն անգամուն նիստը դադրեցնել։ Երկու անգամ նիստը դըռնփակ գումարելու որոշում տրուեցաւ ընդդիմադիր կուսակցութեան պահանջմամբ, և այս նիստերուն մէջ ընդդիմադիր երեսփոխանները բազմաթիւ խափանարար ճառեր արտասանեցին։ Կէս գիշերին, հրապարակային նիստը վերսկսաւ։ Ընդդիմադիր կուսակցութիւնը, ասոր դէմ բողոքելէ ետքը, սրահէն մեկնեցաւ։ Ժողովը ապա օրակարգ մը ընդունեց վարչապետին առաջարկած իմաստով։ Նիստը ժամ 12 $^3/_4$ին դադրեցաւ 14 ժամ տևելէ ետքը։

ՊԷՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Պատերազմական նախարար զօրավար Քուրօփադքին Ծ. Արևելքի ճամբորդութենէն վերադարձաւ։

ՊԱՔՈՒ. — Հրդեհ մը ծագեցաւ Պալախանիի քարիւղի հորերուն մէջ։ 30 լաստակներ և նոյնքան աւազաններ բոցերու ճարակ եղան։ Հրդեհը շէնքերուն աւելի միայն մարեցաւ։ Կը կարծուի թէ հրձիգութեան արդիւնք է։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ յատուկ սիկառի թղթերը վերջերս ցաւալի վիճակի մը մը մատնուած են, քանի որ հրապարակի վրայ, ամէն տեղ, մասնաւորաբար ծխավաճառներու քով կը վխտան անոնց կեղծերը։ Այս պարագան դիտուած ըլլալով Պատրիարքարանէն, և միւս կողմէն իմացուելով որ այդ կեղծերը պատրաստողները, Պաթումի մէջ գտնուող 2 հայ եղբայրներ են որ, առանց խղճահարութեան մեծաքանակ արտածում մը կ'ընեն թէ՛ մայրաքաղաքս և թէ գաւառները, դիմում եղած է Ձեռնհաս պաշտօնարանին որպէս զի հարկ եղած օրինական միջոցները ի գործ դնելով, արգիլէ այդ կեղծ թուղթերուն ներածութիւնը, քանի որ ատով զգալի վնաս մը մատնուած է Հիւանդանոցին սիկառի թուղթերուն հասոյթը։

Ժողովուրդը զգուշացնելու համար այս կեղծերէն, դիտել կու տանք թէ բուն Հիւանդանոցինը եղող թուղթերուն կըտրոնները աւելի մեծ են քան կեղծերունը։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ երկու դիւանապետները Բարթող էֆ. Թէլեան և Կարապետ էֆ. Խաչատուրեան այսօր Խասգիւղ կ'երթան թէ Դալֆայեան որբանոցին որբուհիներու ամավերջի հարցաքննութիւններուն ներկայ գըտնուելու համար և թէ վերաշինութեան առթիւ ինչ ինչ խորհրդակցութիւններ կատարելու։

ԱՄԱՍԻԱՅ մէջ պաշտօնավարող Տ. Տաճատ քհ. գիր մը գրած է Պատրիարքարան, որպէս զի Իսկէնտէրունի հոգևոր հովուութիւնը իրեն յանձնուի։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷ գրուած թագրիրներով Բ. Դռնէն խնդրուեցաւ Խարբերդի առաջնորդին և Մուշի Պատր. Փոխանորդին կայս. Պէրաթները։

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎԸ Մշոյ Պատրիարքական փոխանորդ ընտրած էր Տ. Գնէլ Վ. Գալէմքեարեան, որ իր հաւանութիւնը այս մասին տուած և վարչութեան որոշման սերտայօժար համակերպած ըլլալով, Պատրիարքարանէն հարկ եղած դիմումը եղաւ կայս. Պէրաթը ստանալու համար։ Տ. Գնէլ վրդ. Խառն Ժողովոյ որոշման պաշտօնագիրը ընդունած ըլլալով, պատասխանութիւն կը տեսնէ մօտ օրէն իր նոր պաշտօնատեղին Մուշ մեկնելու համար։

ԵՐԷԿ թէ Բերայի և թէ Գումգափուի վարժարաններու մէջ սկսան շրջանաւարտներու քննութիւնները։

ԿԸ ԼՍԵՆՔ թէ Մշոյ Պատր. փոխանորդ Տ. Գնէլ վրդ. ի տեղ Պատրիարքարանի անձնական քարտուղար պիտի կարգուի Արմաշու միաբաններէն Տ. Ղեւոնդ վրդ. Դուրեան։

ԵՐԷԿ Ս. Պատրիարք Հայրը շնորհաւորական այցելութիւններ տուաւ Ծովային նոր նախարար Ճէլալ պէյի և կրթական նոր նախարար Հաշիմ պէյի։

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ Խորհուրդը առջի օր գումարուեցաւ Պատրիարքարանի մէջ և զբաղեցաւ հետևեալ խնդիրներով։

1. Սամաթիոյ բնակիչներէն Յովհաննէսեան Մաքրուհի անուն կնոջ կողմէ 1890 թուականին Ազգ. Հիւանդանոցի կտակեալ մէկ տունը, այս անգամ կտակարար կինը ետ առնել փափաքած ըլլալով, Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը խնդիրը ներկայած էր Ս. Պատրիարք Հօր։ Խորհուրդը՝ ըստ յանձնարարութեան Ն. Սրբազնութեան քննելով ներկայացուած առաջարկութիւնը՝ կտակագրին տրամադրութեան համաձայն գտաւ և ընդունելի դատելով զայն, որոշեց գործադրութիւնը։

2. Խորհուրդը ասկէ առաջ որոշած էր Զմշկածաղի Սիմիոյ գիւղի եկեղեցին պատկանող և Պատրիարքարանի պահպանութեամբ յանձնուած գումարէն, առայժմ 20 լիրայ ղրկել Զմշկածաղ։ Եւ ստուգելով որ այդ գումարին 10 լիրան ղրկուած է մինչև հիմայ, հարկ եղած յանձնարարութիւնը ըրաւ որ անկէ, մնացեալ 10 լիրան ևս փութով ղրկուելու համար Զմշկածաղ։

3. Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը մատուցած էր նոյն հաստատութեան, անցեալ 1902 տարւոյ մատակարարութեան հաշիւները քննութեան համար։ Խորհուրդը որոշեց կատարել նոյն հաշիւներուն կանոնական քննութիւնը և ըստ այնմ յանձնեց կեդր. համարակալին ի նախաքննութիւն։

4. Գատըգիւղի եկեղեցւոյ մատակարարութեան հաշիւներու քննութիւնը կատարուած ըլլալով, հարկ տեսնուած բացատրութիւնները լսելու համար, ըստ հրաւիրանաց ներկայացաւ Թաղ. Խորհրդոյ քարտուղար Դիմաքսեան էֆ.։ Խորհուրդը լսեց վերջնոյն էֆ.ի Թաղ. Խորհրդոյ կողմէ տրուած բացատրութիւնները։

5. Նարլը Գաբուի եկեղեցւոյ սեփական կալուածներէն միոյն մասին վարձակալին կողմէ խնդիր մատուցուած ըլլալով Ս. Պատրիարք Հօր, Խորհուրդը ըստ յանձնարարութեան, ուշադրութեան առաւ զայն և լսելէ ետք այս մասին Թաղ. Խորհրդոյ դիւանին բացատրութիւնները, որոշեց գանգատող կողմին բացատրութիւններն ալ լսելու համար հրաւիրել Խորհրդոյ յառաջիկայ նստին։

6. Խորհուրդը նկատելով որ Խասգիւղի եկեղեցւոյ մատակարարութեան հաշիւները քանի տարիներէ ի վեր չեն մատուցուած ի քննութիւն և այս մասին քանիցս եղած յանձնարարութիւնք մինչև հիմայ անհետևանք մնացած են, որոշեց կեդր. համարակալը ուղարկել՝ նոյն հաշուոց պատրաստութեան և մատուցման մասին կարևոր կարգադրութիւնները ընելու համար։

Խորհուրդը զբաղեցաւ նաև թաղային զանազան հաշիւներու քննութեամբ։

ՖԷՐԻՔԷՕՅԻ եկեղեցւոյ մատակարարութիւնը Բերայի Թաղ. Խորհրդոյ իրաւասութենէն անջատուելով առանձին վիճակ մը առնելէ ի վեր՝ թաղային հաշիւները չէին մատուցուած Պատրիարքարանի քննութեանը, ինչպէս պարտաւորութիւն կը դնէր Պատրիարքարանի օրէնքը այդ շրջաններուն մէջ պաշտօնավարող Թաղ. Խորհրդոյ վրայ։ Զկնոր պէյ Մէրհամէթճեան երբ վերջերս Թաղ. Խորհրդոյ ատենապետին պաշտօնին անցաւ, կարելին ի գործ դնելով պատրաստել տուաւ 1898էն սկսեալ եկեղեցւոյ մատակարարութեան վերաբերեալ բոլոր հաշիւները, որք կը վերաբերէին թէ իր և թէ իր նախորդաց պաշտօնավարութեան ժամանակամիջոցի մատակարարութեան, և մատոյց զանոնք Տնտես. Խորհրդոյ։

ՄԵԼՔԻՍԵԴԵԿ ԱՐՔԵՊՍ. Մուրատեանցի յիշատակին ի յարգանս որբուհի մը որդեգրել ու դաստիարակել որոշած է Փանգալթիի վարժարանի Հիմնադիր Տեառնը, կոչելով զայն Մուրատեանց սանուհի։ Առաջին սանուհին շրջանաւարտ ըլլալէն ետք, նոյն անուամբ ուրիշ մը պիտի որդեգրուի և այսպէս շարունակաբար Մուրատեանց սանուհի մը պիտի պահուի նոյն վարժարանին մէջ։

ՆԻԿՈՄԻԴԻՈՅ Ս. Առաջնորդին փոխանորդը՝ Տ. Կարապետ Ծ. Վրդ. Մաղըրեան, Ադաբազարի եկեղեցւոյ մէջ կարդացնել տուեր է Կիլիկիոյ Ամեն. Տ. Սահակ Կաթողիկոսի օրհնութեան առաջին կոնդակը։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ Առաջնորդարանի Խնամակալութեան յանձնաժողովոյ անդամներէն Վսեմ. Ջարեհ էֆ. Սըվաջեան, որ երկու շաբաթէ ի վեր Պոլիս եկած էր, առջի օրը՝ Եսայեան վաճառականաց հետ Ս. Պատրիարքին այցելութիւն տուաւ։

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ որբանոցի սանուհիներէն՝ Օր. Մաննիկ Զաքարեանի հարսանեկան պատրաստութեան առթիւ, Ազն. Տիկին Մաքրուհի Իբրխանեանի և իր ազգականուհիներուն կողմէ զօրս ձեռք շրջազգեստը նուիրուած էր։ Բարեգործ տիկինը, առաջին անգամը չէ որ այսպիսի բարեգործական ձեռնարկներու կը մասնակցի, այլ միշտ նպաստող եղած է լուիկ մնջիկ ո՛ր թաղի ալ վերաբերի, իր գթութեանը դիմող աղքատին կամ կարօտեալին։

ԱՄԱՍԻՈՅ և Մարզուանու Առաջնորդ Տ. Արիստակէս Եպս. Վանքեան, այժմէն իր պատրաստութիւնները կը տեսնէ, սեպտեմբեր ամսոյն մէջ Պոլիս գալու համար, ուրկէ իր ծննդավայրը՝ Պրուսա պիտի երթայ։

ՄԱՅՐ-ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ Ս. Խաչ տաճարը՝ ատաղձներով համախմուած էր։ Այս անգամ նոյն տաճարը մաքրել տալով, եկեղեցւոյն յատակը ամբողջովին փախթներով զարդարած են, ուր պիտի կատարուի հարկ եղած առեն օրուան ժամերգութիւնները։

ԾԱՆՕԹ գերասանուհի Տիկին Սիրանոյշ, երէկ Պոլիս հասաւ՝ ամրան եղանակը անցնելու համար։

ԴԱՏՐԳԻՒՂԻ քարոզիչ՝ Տ. Ղեւոնդ վարդապետ Դուրեան ձեռնարկած է Քարոզագրքի մը պատրաստութեան, թարգմանելով նշանաւոր անգլիացի, ֆրանսացի քարոզիչներէն, որոնք են՝ Ֆարրար, որ Անգլիոյ հանգուցեալ թագուհւոյն խոստովանահայրն է, Խոբրըն՝ որ անգլիացի էն նշանաւոր քարոզիչն է, Պիւըր, Պէրսիյէ, Սրէյոըն։

Տ. ՆԵՐՍԷՍ ՎՐԴ. Դանիէլեան՝ իր համառօտ Քարոզագիրքը — որ կը բովանդակէ 8 $^1/_2$ ֆօրմայէ, — գեղատիպ հրատարակած է, և շրջաբերութեան հանած։

ԱՆՏԱՌՈՅ և հանգստեան ընդհանուր քննիչ՝ Կարապետ էֆ. Բէրէստէճեան, որ չորս ամսէ ի վեր մասնաւոր պաշտօնով նոյն Նախարարութեան կողմէ Իզմիր ղրկուած էր, առջի օր վերադարձած է Պոլիս, պաշտօնին գլուխը։

Տ. ՄՈՎՍԷՍ Եպս. Կէօմիւշեան, Ս. Պատրիարքէն նոր հրահանգ մը կ'սպասէ Իզմիր երթալու համար. սակայն Ս. Պատրիարքը Իզմիրի առաջնորդական ընտրութիւնը փութացնելու համար վեղարաւորի մը ներկայութեան հարկ չէ տեսած առ այժմ։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հօր հրամանաւ Գատը գիւղի դպրոցին քովի շէնքը գնելու համար ձեռնարկուած հանգանակութեան գումարը առ այժմ 400 լիրան անցած է, որուն մասնակցած են՝ Վսեմ. Ռընձեան հարազատք՝ 150 լիրա, Վսեմ. Պատրիկ էֆ. Կիւլպէնկեան՝ 140 լիրա, Ազն. Մանուկեան եղբարք՝ 30 լիրա, և այլք։ Բոլոր գումարը՝ 1000 լիրայի պիտի յանգի։

ԾԱՆՕԹ վաճառական Իբրանոսեան Հաճի էֆ.ի անդրանիկ որդին՝ Կարապետ էֆ. Իբրանոսեան, որ չորս տարիներէ ի վեր վաճառականական գործերով Մանչեսթր կը գտնուէր, երէկ Մարսիլիոյ ուղեգիծով մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

ԱՄԱՍԻԱՅԷՆ կը գրեն մեզ. — Յունիս 29ի կիրակի առտուն Մայր-Եկեղեցւոյ ժամերգութեան նախագահեց Տ. Արիստակէս Եպիսկոպոս, Վիճակիս առաջնորդը։ Տ. Ամասիա հօր քսան և հինգ ամեայ յոբելեանին առթիւ Ս. Պատարագ մատոյց Արմաշու միաբան և քաղաքիս Ներսէսեան վարժարանի բարձրագոյն տեսուչ Տ. Երուանդ վարդ. Փերտահճեան։ Առաջնորդը աւուր պատշաճի քարոզ մը տուաւ որուն մէջ ծանրացաւ աւելի՝ արժանաւոր յոբելեարին բարեմասնութեանց վրայ, գովաբանեց անոր արդիւնաշատ կեանքը։ Տ. Արսէն քհ. կարդաց Պատրիարքական կոնդակը, որ տրուած էր Արժ. Տ. Հօր ծաղկեայ փիլոնին առթիւ։ Կոնդակին ընթերցումը աւարտելէ վերջ, Սրբազանը պաշտօնապէս յանձնեց ծաղկեայ նոր փիլոնը և կոնդակը՝ յոբելեարին և պահպանիչ մը ըսաւ։ Եկեղեցին լեցուած էր արտասովոր բազմութիւն մը։ Եկեղեցւոյ աւարտումէն անմիջապէս վերջ, ժողովուրդը դիմեց Ազգ. Ս. Ներսէսեան վարժարանի բակը. յոբելեարը Ս. Կաթողիկոսէն ընդունած խաչը կուրծքին վրայ ու ծաղկենկար փիլոնը կրնակը զգածուած դէմքով նստաւ իրեն համար պատրաստուած տեղը։ Յօբելեանի հանդէսը սկսաւ բարձրագոյն վարժարանի սաներուն կողմէ երգուած երգով մը՝ յետոյ աշակերտներու կողմէ երախտագիտական ուղերձներ կարդացուեցան։ Ներսէսեան վարժարանի կարող ուսուցիչներէն Անդրանիկ էֆ. Ճէվիզեան ի դիմաց ժողովուրդին, Պ. Գ. Էամէրեան ուսուցչական մարմինի

և աշակերտաց կողմէ, Թաղ. Խորհրդոյ ատենապետ՝ Ղուկաս էֆ. Սալեան՝ իր պաշտօնակիցներուն կողմէ, Տ. Մամբրէ քհն. Ցախիրեան՝ քահանայից դասուն կողմէ ուղերձներ կարդացին։ Այս միջոցին հանդէսին լուսանկարն ալ առնուեցաւ, հանդիսականները անուշեղէններով պատուասիրուեցան։ Հանդէսը փակուեցաւ հանդիսականներու կողմէ Արժ. յոբելեարին աջահամբոյրովը և ժողովուրդը մեկնեցաւ գոհ և զուարթ տպաւորութեամբ։

ՍԱԼՄԱԹՈՄՐՈՒՔԻ Ս. Թադէոս և Բարթուղիմէոսեան վարժարանի երկսեռ ուսանողաց վիճակացոյցերու և մրցանակաց բաշխման հանդէսը տեղի պիտի ունենայ առաջիկայ կիւրակէ Յուլիս 20, ժամ 7ին վարժարանի սրահի մէջ։

ՑԱՌԱՋԻԿԱՅ կիրակի Բումէլի-Հիսարի Ս. Սանդուխտ եկեղեցին տօնախմբութիւնը ըլլալով՝ Տ. Ներսէս Ծ. Վրդ. Դանիէլեան պատարագ պիտի մատուցանէ և քարոզ պիտի խօսի։

ԻԶՄԻՏԻ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ
ԱՄԱՎԵՐՋԻ ՀԱՆԴԷՍԸ

Յուլիս 13 կիրակի ցերեկին տեղի ունեցաւ քաղաքիս ազգ. երկսեռ վարժարանաց 12 շրջանաւարտներու վկայականաց բաշխման հանդէսը որ սկսաւ ժամ 7ին, Առաջն. Փոխ. Արժ. Տ. Վահան քահանայի Տէրունական աղօթքովը որմէ անմիջապէս յետոյ ուսանողք սկսան Համիտիյէ քայլերգը, որուն ունկնդրեցին հանդիսականք յոտնկայս։

Ստուար թիւով հանդիսականներու մէջ, իրենց պատուաբեր ու բարձր ներկայութեամբ կը փայլէին Վսեմ. Միւթէսարրըֆ պէյի կողմէն Թահրիրաթ Միւտիրի էֆէնտին, զինուորական հրամանատար Վսեմ. Սատըզ փաշա, Նայիպ Վսեմ. Պէհաէտտին էֆ., Մէարիֆի ներկայացուցիչը, Թերամնէի Միրալայ պէյը, պատժական ատենի նախագահին փոխանորդը, Միւտտայի Ումումի և Միւսթանթիք էֆ. պէյերը, Բէժի Նազըրի փոխանորդը, Հայ-բողոքական, Հայ-կաթոլիկ և Ասորխօնիսթներու պետը, հեռագրական տնօրէնը և այլ կառավարական պաշտօնեայք, Արժ. քահանայ Հարք, Թաղ. Պատ. Խորհրդոյ անդամք խմբովին, և պատուաւոր ազգայինք ոմանք։

Համիտիյէ քայլերգին(*) յաջորդեցին շրջանաւարտներու կողմէ հայ լեզուաւ երկու ճառեր, ուսման և կրթութեան կարեւորութիւնը վեր հանող, և երկու տաճկերէն ճառեր որոց առաջինը ուղերձ մեր Նորին Կայսերական Վեհափառութեան ձօնուած ու՝ երկրորդ ճառով շրջանաւարտներէն մին զեղուն սրտով շնորհակալութիւն յայտնեց սեղական խնամութեանց, պաշտօնատարներու և վիճակին Սրբազան Առաջնորդ Հօր, իւրաքանչիւրին իր բաժինը քաղքիս և վիճակին կրթական գործին մէջ տարած աշխատութեանց համար։ Հանդէսը աւարտեցաւ մեր Օգոստ. Սուլթանին արեւշատութեան մաղթանքներով, որուն ձայնակցեցան ներկայք ամէններով։

Այս ամէն արտասանութիւններ երկսեռ աշակերտաց ներդաշնակ երգերովը կ՚ընդմիջուէին։

Ապա կատարուեցաւ վկայականաց բաշխումը։ Ահաւասիկ շրջանաւարտներու անունները։

Լուսաւորչեան վարժարան.—1. Օննիկ Ե. Պաղտիկեան, 2. Սարգիս Մ. Սարգիսեան, 3, Արտաշէս Մ. Մօսկոֆեան, 4, Արամ Գ. Մամիկոնեան, 5. Յակոբ Բ. Յակոբեան, 6. Սուրէն Ս. Գասպարեան։

Գայիանեան վարժարան.—Աղնիւ Կ. Միսաքեան, 2. Մարիամ Ն. Խաչատուրեան, 3, Յուլիանէ Յ. Թոսաքեան, 4. Բնարիկ Թ. Մուրատեան, 5. Եղիսաբեթ Ա. Ս. Գէորգեան, 6. Աղաւնի Գ. Խաչատուրեան։

Առաջին խաչ նշանին և վկայականին բաշխումը ըրաւ Բոմանոսեան փաշան, ու յետոյ միւս հանդիսականներու ձեռամբ, աստիճանի կարգով, տրուեցան միւս շրջանաւարտներուն խաչ ու վկայականներ, ամէնքն ալ ժողովականաց և պաշտօնատարաց ծափահարութեանց մէջ։

Հուսկ ուրեմն, շրջանաւարտներէն երկուքը՝ մին աշակերտաց, միւսը աշակերտուհեաց կողմէ, հրաժեշտի խօսքեր արտասանեցին ու իրենց շրջանաւարտ ընկերներովը միասին բարովի սրտայոյզ երգը երգեցին։

Ի դիմաց ուսուցչական խմբին Գ. Մինէլեան էֆ. շրջանաւարտներու ուղղեալ խրատական մը խօսեցաւ, ուրկէ վերջ Համիտիյէ քայլերգը յոտնկայս երգուելով, հանդէսը փակուեցաւ ժամը 8ին նախագահ Հօր Պահպանիչով. հանդիսականք գոհունակ տպաւորութեան տակ մեկնեցան, ու հրաւիրեալք պատուասիրուեցան առաջնորդարանի մէջ, առաջնորդական Փ. հօր և Պատ. Թաղ. Խորհրդոյ կողմէ։

ԿԱՐԱՊԵՏ Ս. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ

Իզմիտ, 14 Յուլիս 1903

(*).—Քայլերգէն յետոյ ըստ կարգացոյցի թէև վարժարանաց տեղեկագիրը պիտի կարդացուէր, սակայն աւելի յարմար նկատուեցաւ տպագրութեամբ ժողովուրդին ցրուել աշակերտաց վիճակացոյցներու հետ։

ՀԱՃԸՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Յունիս 15ի կիրակի օրը, կանխաւ եղած ծանուցումի մը համաձայն, Հաճընի երեք եկեղեցիներու ժողովուրդը երկսեռ հոծ բազմութեամբ մը կանուխէն կը դիմէր դէպ ի Ս. Յակոբայ վանքը։ Երիտասարդները՝ իրենց հետ քար, իսկ ծերերը ու կիները թաշկինակով կիր և աւազ կը տանէին։ Ժամերգութիւնը կատարուեցաւ շինուելու վրայ եղող վանքին հազիւ երկու կանգուն բարձրացած նորահիւս պատերուն շրջանակին մէջ։ Պատարագը մատոյց Սիսի միաբաններէն Հաճընցի Տ. Բարսեղ Ծ. Վրդ. Մանկրեան և քարոզը խօսեցաւ նոյնպէս Սիսի միաբաններէն Տ. Մեսրոպ Վրդ. Ամատունի, որ Թոմարզա երթալուն առթիւ հոս կը գտնուէր։ Քարոզէն առաջ Կաթողիկոսական անդրանիկ Կոնդակը Թուրքերէն լեզուով կարդացուելով խորին ուշադրութեամբ ունկնդրուեցաւ ընդհանուրին կողմէ։ Ետքը տեղւոյս երեւելիները ատեան հրաւիրուեցան և ի նպաստ վանքին շինութեան դարպասաւ գործողութեան սկսուեցաւ, ինչ որ ժամ մը տեւեց։ Հանգանակութեան հասոյթը եղաւ 120 հատիկ օսմ. ոսկի, որ շատ մեծ ուրախութիւն պատճառեց ընդհանուր ժողովրդեան։ Վանքին շինութիւնը կը շարունակուի, բայց դեռ շատ դրամի պէտք ունինք. կը ցաւինք որ մեր Պոլիս և այլուր գտնուող հայրուսանները սոյն հաղուագիւտ տաճարին վերաշինման չեն նպաստեր...։ Վանքին տաճարը զարդարելու համար Ս. պատկերներու ու անօթներու պէտք ունինք, որոնք՝ առատաձեռն բարերարներու օգնութեան կը կարօտին. կը յուսանք և կը սպասենք։

—Սիսի միաբաններէն և մեր ամէնուն սիրելի Տ. Հրանդ Ծ. Վ. Կարոեան, անցեալ հինգշաբթի Կիւրինի քահանաներէն Տ. Յեսու Վարդապետեանի հետ հոս հասնելով, երէկ մեկնեցաւ դէպի Կիւրին. Հայր Սուրբը պիտի անցնի Եօզղատ, Ամասիա և ուրիշ քառասունի մօտ գիւղեր ու քաղաքներ՝ ուրկէ Ս. Աթոռ պիտի վերադառնայ։—Նոյնպէս Սսէն հոս հասան օգախոխութեան համար երկու Աւագ Սարկաւագներ Կարապետ Ասըլեան, Սահակ Աջապահեան՝ որոնք վանքին են։ Ամսոյս 1ին Ազգ. Կեդրոնական վարժարանի տարեկան հանդէսն կատարուեցաւ ի ներկայութեան խուռն բազմութեան մը, գլխաւորաբար ներկայ էին Սսոյ միւթէսարըֆ Վսեմ. Էօմէր Շէվգը փաշա, տեղւոյս գայմագամ Վսեմ. Իսկէնտէր պէյ, հազարապետ պէյն, մեր երկու վարդապետները Տ. Բարսեղ և Տ. Հրանդ հայր սուրբերն ու Տ. Յեսու քահանան, Հայ Համայնքականաց Առաջն. փոխանորդ Գեր. Հ. Վրդանէս Ծ. Վ. Ուզունեան ու Տ. Պօղոս Գույումճեան և Սսոյ Առաջն. փոխանորդ Տ. Յովհաննէս Թէմանէճեան։ Ամերիկացիներէն Պատուելի Մըսթըր Մարթին և իւր կինը, Մըսթըր Պարգըր. Միս Լէմպըրթս և վարժուհիները, Այս տարուան հանդէսը ամէն տարուընէ շատ փայլուն կատարուեցաւ և ունեցանք եօթը հատ շրջանաւարտներ, որոնց անուններն են. Պարոնայք, Գ. Թաթուլեան, Հ. Կիլիբեան. Ս. Ծըռեան, Գ. Շխրդեան, Մ. Շխրդեան. Վ. Կալոսեան և Ս. Խօրէքեան։

Ասոնցմէ առաջինն թէև շատ յաջողակ ու աշխատասէր՝ բայց դժբախտաբար աղքատի զաւակ է և ուսման շարունակութեան համար օգնութեան մը կը կարօտի, և արդէն ինքն ալ զգայուն շեշտերով և արտասուալից աչքերով «աղքատ ուսանողին աղաղակն» վերնագրով ճառախօսութիւն մը կարդաց և իր ուսման կատարելագործուելուն համար օգնութիւն հայցեց. երանի թէ բարերար մը ելնէր և յիշեալ տղուն Պէրպէրեան Վարժարան ընդունուելուն ծախքն հոգար։ Կը յուսանք թէ չպիտի երբէք խաբուի այդ բարերարն։

—Հակառակ մեր երկար ատեն սպասումին, Կիլիկիոյ Կաթող. Ամն. Տ. Տ. Սահակ Սրբազան դէպ ի Պոլիս ճամբայ ելեր է. մինչդեռ հոս մենք ամէն օր նորանոր պատրաստութիւններ կը տեսնէինք, արժանաւոր և շատ փայլուն ընդունելութիւն մը ընելու համար։

ԹՂԹԱԿԻՑ

1903 3/16 Յուլիս Հաճըն

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ
ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

(Շար. Երէկի թիւէն)

Մեր ուղղութիւնն իր արդիւնքներով իր օգտակարութիւնն հաստատած է։ Արդէն գոհութեամբ հաստատեցինք Պէրպէրեան վարժարանը շրջապատող համակրութիւնը. կրնանք յաւելցնել որ ընդհանուր փափաք մը տեսած ենք միշտ ծնողաց քով իրենց զաւակները մեր վարժարանին աշակերտեցնելու, թէ՛ աստ և թէ՛ ի գաւառս։ Ամէնուն քով համոզում մ՚եղած է թէ Պէրպէրեան վարժարանէն շրջանաւարտ աշակերտ մը երեսի վրայ չի մնար, ու վաղ կամ անագան — վաղ մանաւանդ — պատուաւոր դիրք մը կը շինէ իրեն ընկերութեան մէջ։ Բազմազան ասպարէզներու հետեւած կը տեսնենք մեր ընթացաւարտները, երբ աչքէ անցունենք անոնց ցանկը, թողլով անոնք որք աւելի կամ նուազ մօտ ի շրջանաւարտութիւն մեկնած են վարժարանէս և որոց թիւ շատ աւելի է։ 160ի կը հասնի ցարդ թիւը իրենց ուսմանց ընթացքը մեր վարժարանին մէջ լրացուցած երիտասարդաց. անոնցմէ 72ը մտած են առեւտրական գործի մէջ, շատերն ըլլալով ինքնագլուխ գործատէրեր, 2ը Ռէժիի վարչութեան մէջ, 3ը երկաթուղեաց վարչութեան, 5ը սեղանաւորական գործերու և հաստատութեանց. 1ը ներկայացուցիչ եղած է Ապահովագրական կարեւոր մի ընկերութեան, 2ը պաշտօնեայ ապահովագրական ընկերութեանց, 2ը ուսուցիչ Պետական վարժարանաց, 5ը Պետական պաշտօնատար, 1ը նախ փոխ-հիւպատոս և այժմ Ազգ. Պատրիարքարանի Ա. գործակատար, 13ը ուսուցիչ Ազգ. վարժարանաց, 1ը Պատրիարքարանի քարտուղար, 1ը վարդապետ Հռոմէական-հայոց, 4ը Հանրային Պարտուց Վարչութեան մէջ են, 1ը Համալսարանական մասնաւոր-ուսուցիչ-քիմիագէտ (Privat-Docent) է ի Զուիցերիա, 5ը գրական կամ խմբագրական գործերու մէջ, 1ը գիւղագործ եղած, 8ը բժիշկ, 6ը բժշկական ուսանող, 5ը արուեստագէտ (որոցմէ 1 արձանագործ, 2 ճարտարապետ, 1 դաշնակահար-երգահան, 1 փորագրիչ), 1ը փաստաբան, 5ը երկրագործութեամբ զբաղող, 1ը դատարանական-քարտուղար յԵգիպտոս, 1ը Մեքենագէտ-ելեկտրագէտ, [illegible] հետեւող, 1ը անասնաբոյժ, 1ը անասնաբուժութեան ուսանող, և 1ը Պետական Համալսարանի գիտական ճիւղին ուսանող։ Այսպէս կը տեսնուի որ զանազան ասպարէզներու յարմար դուրս ելած են ուսանողք մեր վարժարանէն, և մանաւանդ պարկեշտ են, լուրջ, պատուախնդիր, միշտ յառաջդիմելու ընդունակ ու ջանադիր, և զարմանալի գտած են շատեր որ ոչ սակաւ քիչ ժամանակի մէջ իրենց գրկած ասպարէզին մէջ փայլուն յառաջդիմութիւն ըրած ու անուն մը շինած են իրենց, բայց զարմանալու տեղի չմնար երբ խորհինք թէ գրական, գիտական և իմաստասիրական ուսումներ և մեթոտներ, միացած, անոնց մտաւոր կարողութիւնները սրած, սովորելը դիւրացուցած, և զարգացման տեղն ու սպառող զգացումը զօրացուցած են անոնց մէջ, ամէնքն ալ ճշմարիտ յաջողութեան համար կարեւոր պայմաններ։

Յուսամ թէ իրենց նախորդաց հետեւողներ պիտի ըլլան և այս 13 ընթացաւարտները որոց քիչ յետոյ պատիւ պիտի ունենամ ներկայացնելու Երկրին և Ազգին, մրցակից իրենց անդրանիկներուն պատուաւոր գործունէութեան և գեղեցիկ արդիւնաւորութեան զանազան ասպարէզներու մէջ։ Անոնց թիւը 15 պիտի ըլլար, եթէ երկուքը հիւանդանալով, մին, բարեյիշատակ Տատեան Յարութիւն փաշայի կողմէ յանձնարարեալ մը վարժարանիս որդեգրութեան, Պ. Գեղամ Կարապետեան, — ուշիմ ու փափկահոգի պատանի— Խասգիւղցի, որ բժշկաց խորհրդով դպրոց. տարւոյն կէսէն պարտաւորուեցաւ հրաժարիլ ուսումնական աշխատութենէ, և միւսը, Պօղոսիկ Պօղոտիկեան, Խարբերդցի, մեր սաներէն եղբայրագրուած ոք մը Ս. Յակոբայ Որբանոցէն, որ, աւա՜ղ, հակառակ ամէն խնամոց չկրցաւ զերծանիլ անողոք մահուան ճիրաններէն և, վաղաթառամ, իր վերջին շունչը փչեց Ազգ. Հիւանդանոցի պատսպարանին մէջ։ Այս վերջինը, մանաւանդ, գերազանցապէս օժտուած էր բնութենէն. լուրջ միտք մը, զգայուն՝ քերթողական հոգի մը, հեզ ու համեստիկ բնաւորութիւն մը կ՚օրակէին զինքը. ուսուցիչներուն սիրելին ու ընկերակցաց համակրելին, ճիշդ, պարտաճանաչ, յառաջադէմ էր իր ուսմանց մէջ, և իր վարմանց մէջ սիրալիր ու բարի։ Դասը սովրած չըլլալ, դասը պատրաստած չըլլալ անօրինակ բան էր իրեն համար, միշտ պատրաստ մաքին մէջ, շրթանցը վրայ, տետրին մէջ. ու սովրիլը դժուարութիւն չունէր իր իմացականութեանն համար որ սուր ու պայծառ էր, իր դատողութեանն համար որ ուղիղ էր, իր յիշողութեանն համար որ հաստատ ու հաւատարիմ էր, և իր կամքին համար որ միշտ զօրաւոր էր։ Իր յաջողակութիւնը թէև ընդհանուր, բայց գրական, լեզուագիտական և իմաստասիրական ճիւղերուն մէջ մասնաւոր ընդունակութեամբ կը փայլէր. մաքուր լեզուով ու նուրբ ճաշակով մը կը շարադրէր արձակ և ոտանաւոր, աշխարհաբար թէ գրաբար, ֆրանսերէնէ զատ գերմաներէնի սիրահար հետեւող մ՚էր, և իմաստասիրական ուսմանց մէջ ոչ միայն խանդավառ ուսանող մը, այլ և իր ուսումնակցաց հետ ջերմ ու պերճախօս վիճաբանող մը, հոգեպաշտ գաղափարներու մանաւանդ աւինոտ ջատագով։ Հինգ տարիներ աշակերտեցաւ վարժարանիս, կրտսերագոյնից դասարանէն սկսելով, և ամէն տարի քննութեանց մէջ առաջիններէն հանդիսանալով ու մրցանակներ խլելով։ Հինգ տարի ալ բնա՛ւ գրեթէ չհիւանդացաւ, բնա՛ւ անկողին չպառկեցաւ։ Աւա՜ղ, քանի մը քայլ մնացած իր ուսանողական ասպարէզին ծայրն հասնելու, և երբ կ՚երկնցնէր ձեռքը ստանալու համար ընթացաւարտի պսակը, ահա՛ յանկարծ պայթեցաւ անողոք հիւանդութիւնը, որ իր մէջ բոյն դրած էր, և բախտին անգութ հեգնութեամբ, իր ընկերները զինքը մահուան տխրաշուք պսակներով պատուած, ի գերեզման առաջնորդեցին արտասուալից։ Ներեցէք, ազնիւ հանդիսականք, տխուր տպաւորութեանն համար զոր խօսքերս յառաջ բերին ձեր վրայ. բայց հէք Պօղոտիկին իրաւունքն համարեցի այս յիշատակութիւնը այսօր, իր շրջանաւարտի վկայականին տեղ, թմբէ, վկայութիւնը իր արժանիքին որ ա՛յնքան մորմոքալի կ՚ընէ իր կորուստը, բայց նաև անկորնչելի՝ տխպար ուսանողի յիշատակը զոր կը թողու։ Թո՛ղ օրհնեա՛լ ըլլայ իր յիշատակը։

(Մնացեալը վաղը)

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԳՐԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ 72

ԹԵՐԷԶ ՌԱՔԷՆ

ՀԵՂԻՆԱԿ
ԷՄԻԼ ԶՕԼԱ

ԻԴ.

Դեռատի կինը ծայրը հասած էր ինքն ալ։ Կրակը պիտի նետուէր, եթէ խորհած ըլլար թէ բոցերը պիտի մաքրէին իր մարմինը, և ցաւերէն պիտի ազատէին։ Լօրանի դրկաշնդումին պատասխանեց, որոշած՝ այրել այս մարդուն զգուանքներէն, կամ անոնց մէջ գտնել սփոփանք մը։

Եւ իրար սեղմեցին ահռելի դրկախառնութեան մը մէջ։ Ցաւը և զարհուրանքը տենչանքներու տեղը բռնեցին, կարծեցին թէ հնոցի մը վրայ ինկան. ճիչ մը արձակեցին և աւելի սեղմեցին, որպէս զի իրենց մարմնին միջև խեղդուողին տեղ չձգեն։ Եւ սակայն միշտ կը զգային Քամիյլի մեռելը, որ իրենց միջև կը ճզմուէր վատթարօրէն, տեղ տեղ իրենց մորթը սառեցնելով, մինչ իրենց մարմնին միւս մասերը կ՚այրէին։

Համբոյրները անհեթեթօրէն անգութ եղան։ Թերէզ շրթունքներովը Քամիյլի խածուածքը փնտռեց Լօրանի ըիրտ ու ուռուցիկ վիզին վրայ, և բերանը հոն դրաւ զայրոյթով։ Հոն էր կենդանի վէրքը, այս սպին. սպին թո՛ղ աղէկնար և մարդասպանները հանդարտ պիտի քնանային։ Դեռատի կինը կը հասկնար ասիկայ, կը փորձէր խարել չարը իր զգուանքներուն կրակով, բայց շրթունքները այրեցան, և Լօրան վայրագաբար զայն ետ հրեց, խուլ աղաղակ մը արձակելով. իրեն այնպէս եկած էր որ հրաշէկ երկաթ մը կը խօթէին կուրծքին։

Անկողինին երկու ծայրերը նետուած, այրած և սպաննուած, սկսան հեղձամղձուկ լալ։

Եւ իրենց հեկեկանքին մէջ, կարծես կը լսէին խեղդուողին յաղթական ծիծաղները, որ դարձեալ սահած էր վերմակին տակ, քահ քահներով։ Զայն չէին կրցած վանել անկողինէն. յաղթուած էին։ Խօլ սիրոյ տագնապը զոր փորձած էին վերջացնել իրենց սարսափները սպաննելու համար, կուգար զանոնք աւելի խորապէս ընկղմել զարհուրանքին մէջ։ Դիակին ցուրտը զգալով, որ հիմա զիրենք կը բաժնէր յաւերժապէս, արիւն-արցունք կը թափէին, անձկութիւնով կը հարցնէին թէ ի՛նչ պիտի ըլլային։

(Շարունակելի)

ԻԶՄԻՏԻ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Իզմիտի մէջ գործակալ չունինք այլ ևս. ուստի անոնք որ Մանզումէի բաժանորդ գրուիլ կ՚ուզեն, պէտք է ուղղակի խմբագրատուն գրեն իրենց բաժնեգինը։ Հինուց հաշիւ ունեցողներէն կը խնդրուի նոյնպէս խմբագրատուն ղրկել իրենց պարտքը, եթէ կը փափագին որ չկտրենք թերթերուն առաքումն ու Նարեկները ղրկենք։

ԹԵՎՃԻՀԱԹ

Վալիին մէմուրիյէթինի հիւմնը իյթիսաէ միւշաւէր օլան իքտամ վէ մէսաիւինէ մէզնին Իզմիր էյլթամ միւտիրի իզզ. Խալիլ էֆ.յէ Թէրֆիին րիւթպէի սանիյէ սընֆը սանիսի թեվճիհ պույրուլմուշ տըր։

* *

Մէճլիսը Մէարիֆ ազալըղընա՝ Պէյ Օղլու միւթէսարրըֆլըղը թէրճէմանը սաապ. Իպրահիմ պէյ էֆ. թայինն պույրուլմուշ տըր։

ՆԵՐՔԻՆ

ՊԱՐՏՔԻՆ ՄԻԱՑՈՒՄԸ.—Բարիզէն կը գրեն թէ, Օսմ. Պարտքին միացման ծրագիրը գրեթէ միաձայնութեամբ ընդունուեցաւ օտար արժէթղթերու կողմէ, երկու փոփոխութիւններով։ Միացման գործառնութիւններուն աւարտումը մօտերս պիտի ծանուցուի Հանր. Պարտքի Վարչութեան կողմէ։ Միացման ամէնէն աւելի շահակից եղող անձերէն Սըր Պալինկթըն Ամիթ այժմ Պոլիս կը գտնուի, իսկ Մ. Օպուանօ ևս կը հասնի ամսոյս վերջերը։

ԱՖՂԱՆԻՍՏԱՆԻ Էմիրը իր շնորհակալութիւնը մատոյց յոյս Կայս. Գահոյից, այն դիւրութեան ու մեծարանքներուն համար, զորս Օսմ. պաշտօնեաները ցոյց տուին իրեն երբ ուխտի համար Հիճազ գացած էր։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ Քրիստափորոս իշխանը, իր հօրը զրկած է երկար նամակ մը, Պոլսի մէջ իրեն եղած ընդունելութեան մասին։

ՊԷՐՈՒԹԻ նահանգին անունով 5000 ոսկի վարկ մը բացուեցաւ, ի նպաստ Հիճազի երկաթուղիին Դամասկոս-Հայֆա գիծին, որուն մինչև 48 քլմ.ը պիտի բացուի Վեհ. Սուլթանին Գահակալութեան տարեդարձին օրը։

—Տարտանէլի ծովեզրը գտնուող 40,000 քառ. մէթր գետինը մաս մաս պիտի ծախուի, ի նպաստ Հիճազի երկաթուղիին։

ՐԱՅԱՔ-ՀԱՄԱ երկաթուղիի գիծին ընդունելութիւնը կատարելու համար անուանուած նախարարական յանձնաժողովը մօտերս Պէյրութ պիտի մեկնի։

ԹՈՔԱԽՏԻ պէմ, Պոլսոյ մէջ ընկերակցութիւն մը կազմակերպելու գաղափարը յղացողները, առջի իրիկուն գումարում մը ունեցան։ Յանձնախումբ մը կազմուեցաւ ընկերակցութեան ծրագիրը պատրաստելու համար։

ԲԱՆԱԿԻՆ պէտքերուն համար, երկրագործական նախարարութիւնը հրաման ստացաւ Սպարապետութեան յանձնել 50,030 օխա պղինձ, պետական հանքերէն։

ՀԻՒԱՆԴ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐ.—128 հիւանդ զինուորներ անցած շաբթու Սելանիկէն Իզմիր հասան, ուրկէ իրենց երկիրները ղրկուեցան։

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ Բժշկ. վարժարանին նորահաստատ Ա. կարգին հետեւեալ ճիւղերուն համար, ուսուցիչներ ընտրելու մրցում մը պիտի կատարուի Բժշկ. Վարժարանին մէջ։ Բնագիտութեան ուսուցիչ, ամիսը 1200 ղշ.ով. երկրաբանութեան, 300 ղշ., տարրալուծութեան 2000 ղշ.։ Բնագիտութեան ուսուցիչը եթէ կարող ըլլայ պիտի տայ նաև երկրաբանութեան դասը և պիտի վարէ ուսումնապետութիւնը 1000 ղշ.ի յաւելուածական ամսականով մը։

ՌՈՒՍ ԴԵՍՊԱՆ Մ. Զինովիեվ առջի օր Մեծ-Չուկայ երթալով արեւելեան նուէրներ գնեց։

ՈՋԽԱՐՆԵՐՈՒ ցեղին բարելաւման համար, որոշուեցաւ Մերինօս ոչխարներ բերել տալով ղրկել այն նահանգները ուր ոչխարաբուծութիւնը լայն տեղ մը կը գրաւէ։

ՔՈԼԷՐԱ.—Նոր հրամաններ ղրկուեցան պէտք եղած տեղերը, որպէս զի խիստ միջոցներ ձեռք առնուին, Դամասկոսի մէջ երևան ելած քոլէրային դէմ պայքարելու համար։

—Յուլիս 14ին Դամասկոսի մէջ քոլէրայէ 3 մահ և 3 դէպք. Համայի մէջ 6 դէպք և 6 մահ։ Ծիրը Սուրիի մէջ (Հալէպ) 2 դէպք և 4 մահ. նաև դէպքեր և մահեր ուրիշ տեղեր։

ԴԱՏԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԸ, ծանոյց թէ, պահանջատէր մը բաւական է որ ապացուցանէ թէ իր պարտականը պարտքը վճարելու կարող է, բայց կը դլանայ վճարել, այն ատեն իրաւունք ունի մէկ ամսուան Նաֆագան կանխիկ վճարելով բանտարկել տալ զայն, պարտքին քանակութիւնը ինչ որ ալ ըլլայ, մինչև իսկ 100 ղշ.էն ալ վար։

ԿԱԼԱՑԻ օսմ. նոր գեր-հիւպատոս Հրանտ պէյ Նորատունկեան, իր պաշտօնատեղին մեկնեցաւ։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ վարչութիւնը որոշեց նոր շոգենաւեր և նաւամատոյցներուն վրայ սպասման նոր ձեւարաններ շինել տալ։

ՊՈԼՍՈՅ ՀՐԱՊԱՐԱԿՆԵՐԸ ընդարձակելու, աւազաններ շինելու և պարտէզի վերածելու մասին քննութիւն մը կատարուելով պիտի տեղեկագրուի Զեանճաս պաշտօնարանին։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ կուսակալ Նազըմ պէյ, առաջին ճարտարագէտին հետ, Դերջանի երթալով, խճուղիներու և կամուրջներու շինութիւնները աչքէ անցուց և տասանորդները վարձակալութեան տալու, նախնական վարժարաններ հաստատելու և տուրքերը գանձելու մասին հրահանգներ տուած է։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ անտառներու և հանքերու նախարարութեան մէկ պաշտօնատարը Մ. Բէտսոր, Պրուսա և Էնկիւրիւ պիտի երթայ ուսումնասիրութեանց համար։ Կայս. Իրատէ մը հրամայեց պէտք եղած դիւրութիւնները տալ յիշեալին։

ՔԱՂԹԷԱՅԻ հասարակութիւնէն 10 տղաք ձրիաբար պիտի ընդունուին Կալաթա Սէրայի Լիսէին և Սանայի վարժարանին մէջ։

ՍԵՐՊԻՈՅ դեսպանատան գործակատար Մ. Բրիսթիչ հանգստեան կոչուեցաւ։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԲԵՐԱՅԻ ԴԱՏԱՐԱՆԷՆ.—Բանկալթի, գետնէն գտնուած, թանկագին գոհարին պատմութիւնը ծանօթ է, որուն երեսէն գերձակ Գաւնիկ բանտարկուած ըլլալով՝ Թաքսիմ բնակող Յարութիւն անուն անձ մը Գաւնիկը բանտէն ազատելու խաբէութեամբ յիշեալին կնոջ Սուրբիկէ 4½ ոսկին շորթած էր։ Առջի օր Բերայի Պատժական դատարանը 3 ամիս բանտարկութեան, 1 ոսկի տուգանքի և դատական ծախքերն ու վերոյիշեալ 4½ ոսկին հատուցանելու դատապարտեց յիշեալ Յարութիւնը։

—Դատարանը պատժ. օրէնքին 66րդ յօդուածին տրամադրութեան համեմատ, մէյմէկ տարուան բանտարկութեան դատապարտեց Բերա Կամպինոս, Սվիչերա և Եանի անուն գարեջրատանց վարձակալները Տիմիթին, Նիքոլան և Թաքսիաքին, որոնք սոյն գարեջրատան մէջ վնասակար գրուածքներ պարունակող «Թակէպլաթ» թերթը կը կարդացնէին։

—Ղալաթիա, Աբրահամեան եղբարց Խուրասալաթի վաճառատան անանկութիւնը ծանօթ է. վերջերս սոյն անանկութեան մէջ խարդախութիւն երեւան ելած ըլլալով, գործին քննիչ-դատաւորը բանտարկել տուաւ վաճառատան վարիչ Պօղոս Աբրահամեանը։

ՇԱՏԱԿԵՐ.—Թերթերը կը պատմեն թէ, Պոլսոյ կողմը կաթնավաճառ Ալէքսան, մէկ անգամէն 5 օխա հաց, դաշէր պանիրի ամբողջ կլոր կտոր մը և 10 սեխ կերեր է։

ԿԱՌՔԻ ԱՐԿԱԾ.— Առջի օր ժամը 10½ին Սիրքէճիի կողմը Յակոբ անուն հայ տղեկ մը, 8 տարեկան, կառքի մը տակ մնալով թեթեւապէս վիրաւորուեցաւ։ Կառապանը Մահմուտ՝ ձերբակալուեցաւ։

Ստամնաբոյժ Ա. ՍՐՎԱՃԵԱՆի ազդը կարդալ Դ. էջը։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ
BOURSE DE PARIS

30 Յուլիս 1903

Ֆրանս. 3%, 3% Français)	97 52
Րէժի (Tab. Turcs)	394 50
Դոնսօլիտ (R. Turque D.)	32 42
Երկաթուղի (Lots Turcs)	130 25
Պանք Օթթ. (Banque Ott.)	591 —
Թրանսվալ (Transvaal)	100 50

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ

ՄՆԱԿԵԱՆ էֆ.ի Օսմ. Տրամաթիք խումբը, վաղը գիշեր, ժամը 2½ին Սկիւտար, Իճատիյէի թատրոնին մէջ պիտի ներկայացնէ իր ռեբեռթուարին ամէնէն յուզիչ և հետաքրքրաշարժ խաղերէն մին,

ՄՈՒՐԱՑԿԱՆ ԿԻՆԸ
5 արար

և խիստ ծիծաղաշարժ ԶԱՒԵՇՏ ՄԸ։

Փոխանակ դրամները օդին, գարեջուրի տալու, կը խրատենք հասարակութիւնը թատրոն դիմել, ուր վնասին տեղ աչքառու օգուտներ պիտի ունենան, մանաւանդ որ Մնակեան էֆէնտին միշտ Սկիւտար մնալու տրամադիր չէ։

* *

Կիրակի գիշեր, դարձեալ Սկիւտար, Օսմ. Զաւեշտախումբին կողմէ, քրքջալի և աժան ներկայացում ՏԻՐԱՆ ՏԻՐԱՆի, ի նպաստ կատակերգակ Պ. ԵՐ. ՓՈՒԼԱՑԵԱՆի։

«ՄԱՆՁՈՒՄԷ»Ի ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ

ԿԻՍԱԲԱՑ ԵՄԱՌ 100

Վայրենիներու նաւթատէրը

Գ. Է. Պ

ՆԱՒԹՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ

61.

Խորհուրդը

—Մտիկ ըրէք, ըսաւ: Անթինուէլ կարող մէկն է Սուքանդի պատերազմիկներուն մէջ, իր սիրտը աշխարհիս պէս ընդարձակ է: Թօքին պատերազմ հրատարակեց սաղոյն դէմքերուն հետ, այս պատերազմը շատ սաստիկ պիտի ըլլայ ապահովաբար քանի որ իր քովը ունի օգնող այր մը և կին մը որ, իրենց չահուն համար, պիտի գրգռեն զինքը: Անթինուէլ պիտի ժողվէ իր մարդիկը, և չի պիտի վերադառնայ: Կապոյտ աչքերով կոյսը յափշտակուած է իմ սիրտ ունեցող կնոջմէն Անթինուէլը ստիպել տալու համար այս պատերազմը ընելու, որովհետեւ անիկա կը սիրէ աղջիկը, և ըսած եմ արդէն ձիզի թէ ինչ յանձու կամքի տէր է անիկա: Անթինուէլը ստիպուած ըլլալով պատերազմիկներուն գլուխը գտնուիլ, պիտի հրամայէ որ կոյսը իրեն բերուի: Հիմա աղջկան հետքը գտնելու անդ, դուք միւսին հետքը գտնելու կ'ելնէք, աղջիկը գտնելու համար, պէտք է Անթինուէլի հետքը գտնել ջանալ: Խորհրդածել պէտք է չէ՞:

Ու պահ մը լռեց, սպասելով որ միւսները խօսին:

Կոմոր խօսք առաւ նախ:

—Շիտակը, մեր բարեկամին բացատրածները շատ շիտակ են, ես իմ մասիս պատրաստ եմ ընդունելու:

—Այո, յարեց Վալանթէն, ես ալ համակարծիք եմ, յայտնի է մեզի թէ Անթինուէլ կը սիրէ Տոնա Ռօզարիօն, և անոր յանձնելու նպատակով է որ այս գէշ արարածը, որուն համար մեր բարեկամը շատ ճշդօրէն իմի սիրտ ունի, ըսաւ, յափշտակեց դժբաղդ աղջիկը: Դո՞ւք ի՞նչ կը խորհիք, տէր ըսաւ Լանէքին:

—Բիւսիւմէլլա իր ազգին ամէնէն խոհեմ անհատներէն մէկն է, աղուէսի ճարպիկութիւն ունի, ու շատ աղէկ խօսեցաւ, պէտք է որ Անթինուէլը հետապնդենք:

—Հետապնդենք ուրեմն, յարեց Վալանթէն զուարթութեամբ, այնքան դժուարին գործ մը եղած չի պիտի ըլլայ այս:

Թանմկուալ Լանէք գլուխը թօթուեց:

—Կը սխալիք, ըսաւ, իրա՛ւ Անթինուէլը պիտի հետապնդենք, բայց կը կարծէ՞ք որ այնքան դիւրին է:

—Ինչո՞ւ այսպէս կը խօսիք:

—Որովհետեւ...

—Բան մը չեմ հասկնար պատասխանեց Վալանթէն:

Լանէք անոր տատամսած երեւոյթին վրայ ժպտելով,

—Եթէ սարկօրէն Թօքին քալելուն նաեւէն երթանք, որովհետեւ անիկա երկու օրուան ճամբայ մեզմէ առաջ է, հակառակ մեր ճարպիկութեան շատ ուշ պիտի կրնանք անոր հասնիլ, մանաւանդ որ անիկա ձիով է մենք ոտքով:

—Բառամպա՛, պոռաց Վալանթէն, շիտակ է ըսածնիդ, ես ատոր վրայ չէի խորհած: Ինչպէս հայթայթենք ձի:

—Պէտք չունինք անոնց, լեռներու մէջ ընդհանրապէս աւելի շուտով կ'երթան ոտքով: Շիտ շիտակ պիտի երթանք արդէն: Ամէն անգամ որ անոր հետքը գտնենք, պիտի ջանանք աղջիկն ալ գտնել:

—Այո, պատասխանեց Վալանթէն, ըսածնիդ բաւական տրամաբանական կ'երեւայ ինծի, և այս կերպով վստահ էք, չէ՞, թէ առանց մոլորելու, պիտի կրնանք մեր ըղձանքին հասնիլ:

—Ապահով եղիր:

—Շատ աղէկ, հիմա ուրիշ բան հարցնեմ, առանց երթալով, ե՞րբ կըրնանք հասնիլ անոնց:

—Վաղը չէ միւս օրիկուն հոն ենք:

—Այդքան շո՞ւտ, չեմ հաւտար:

—Մտածէ մէյ մը, մեր հակառակորդը երբ, առանց կասկածելու թէ զինքը, կը հալածեն, իր բոլոր արագ քալուածքովը, չորս մղոն տեղ քալէ միենոյն ուղղութեան մէջ որ մեր ալ ճամբան է, մենք ութը մղոն պիտի առնենք:

—Ուրեմն, երթանք յարեց Վալանթէն, ձեզմէ աղէկ առաջնորդ ո՞վ պիտի կրնայ ըլլալ մեզի:

—Ոչ տակաւին, պատասխանեց Լանէք, մատովը ցուցնելով իր ընկերը որ հնդկական կօշիկները կը պատրաստէր այդ միջոցին. անապատին մէջ ամէն բան մէյմէկ նշանակութիւն ունի: Եթէ պատահի որ անոնք զոր մենք կը հալածենք իրենց կարգին մեր ետեւէն գան, ձեր մուճակները մեզի պիտի ճանչցնեն: Անոր համար պէտք է որ զանոնք հոս ձգէք, որովհետեւ երբ տեսնան թէ հնդկական մուճակներ հագած էք, անվստահութիւն չի պիտի ունենան:

Վալանթէն առանց պատասխանելու, գնաց խոտին վրայ նստաւ ու մուճակները հանեց, կոմսն ալ միենոյնը ըրաւ:

Հիմա, ըսաւ Բարկոցին խնդալով, կ'ենթադրեմ որ ստիպուած էի որ զանոնք գետը նետել, ի՞նչ կ'ըսէք, որպէս զի մէկը չկրնայ գտնել:

—Պահէ՛ զանոնք, պատասխանեց լրջօրէն Լանէք, թերեւս անոնք պէտք կ'ըլլան:

Երկու երիտասարդները մէյմէկ նըմանօրինակ պայուսակներ ունէին, զոր իրենց ուսերուն վրայ կը կրէին և որուն մէջը կը դնէին ամէնէն կարեւոր բաները:

Առանց ո և է դիտողութիւն մը ընելու, մուճակները կապեցին իրենց պայուսակին և ուսերնին առին:

Բիւսիւմէլլա խոյսն վերջացուց իր աշխատութիւնը, անոնց իւրաքանչիւրին ճիշդ իրենին պէս կօշիկներ տըւաւ, զոր ոտքերնին անցուցին:

Այս պատրաստութիւնները տեսնըւելէ վերջ, արագ քայլերով ձեռք առին լեռներուն ճամբան իրենց Զէյզար շունին հետ:

(Շարունակելի)

ՌՈՊԵՐԴ ՔՈԼԷՃ

Վարժարանիս յառաջիկայ տարեշրջանը պիտի սկսի Սեպտ. 2/15: Կարգադրութիւններ եղած են նոր դիւրութիւններ տալու վաճառականական ուսմանց համար: Մնայուն բժիշկ մը՝ աշակերտներու առողջութեան, մարմնամարզներուն ու խաղերուն, ինչպէս նաեւ վարժարանին ընդհանուր առողջապահական վիճակին վրայ կը հսկէ: Նախորդ տարուընէ սկսեալ՝ բացուած է նաեւ փոքր տղոց յատկացեալ նոր շէնքը, ուր կ'ընդունուին մինչեւ տասը տարեկան աշակերտներ: 3—15

ՀԱՄԵՂ, ՍՆՆԴԱՐԱՐ ԵՒ ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ

ՃԱՇ ՄԸ ԸՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

պէտք է դիմել Նորաճեմ Պաքըրճը օղլու խանը գետնայարկ թիւ 23 հաստատուած

ԹԻՒՐՔԻԱ ՃԱՇԱՐԱՆԸ

որ Եսկի Զապթիէ Ճատտէսի վրայ հրդեհուելէ ետք, հոս փոխադրուեցաւ բոլորովին նոր կահ կարասիներով ու գնահատելի բարեփոխումներով:

Այս ճաշարանին տէրը Սարգիս աղա՝ արդէն հանրածանօթ իր ազնիւ բնաւորութեամբ ու արհեստին մէջ ունեցած անմրցելի կարողութեամբ, կը գոհացնէ ամէնէն փափկաճաշակ յաճախորդներն ալ:

ԳԻՆԵՐԸ ՉԱՓԱՒՈՐ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ — ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԵՐԼԷՆ — ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ 1853 ՍԵՊՏ. 26ԻՆ, ԵՒ ՈՒՂՂԱԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1901 1.150 030 616 ՖՐԱՆՔ — ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԵՐԼԷՆ Գերմանիոյ ամենէն հզօր Ընկերութիւնն է — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1901 387.440.000 ՖՐԱՆՔ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԵՐԼԷՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, ցկեանս թոշակ, և այլն.

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Ժողովրդական ապահովագրութիւն կեանքի վրայ, առանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ տղոց ու որբերու համար օժիտ մը, շաբաթական փոքր վճարումներով. — (Միենոյն պայմանները կենսաւոր ապահովագրութեան համար):

ԱՐԿԱԾԻ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն ՇՈԳԵՆԱՒԻ, ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ, ԹՈՒՆԵԼԻ, ԹՐԱՄՎԱՅԻ ևն. արկածներու դէմ, աշխարհիս ամէն կողմը և ամբողջ կեանքի տեւողութեան ժամանակ, օրինակի համար շաբաթական փոքր վճարումով մը, այսինքն ՄԷԿ ՖՐԱՆՔով, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (որ կ'ընէ 52 ֆրանք) այսպէսով ամբողջ կեանքին մէջ ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆր. մահուան պարագային, 15,000 ֆր. արկածէն յառաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային.

Ընկերութեանս դրամատունն է՝ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ ի Պոլիս. = ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ, ԳԵՐՄ. ԿԱՅՍ. ՊՆՔԱՆ

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ՝ ՄԻՀՐԱՆ ՄԻՆԷՄ-ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ

Պոլիս Դաքըրճըօղլու խան թիւ 45 եւ 45 bis.

ԷՃԶԱԽԱՆԷԻ ԹԻՒՐՔԻԷ

Սիրքէճիտէ քէաին (Էճզախանէի Թիւրքիյէ) հէյմը ֆիւչատըննատն պէրի կէօսթէրտիյի խնթիղամ վէ տրգգամթ-տան վէ խըզար օլընան քեաֆֆէի էտ-վիյէնին խայխիյէթ վէ էհլինիյէթին-տէն տօլայը շէհրիմիզին էն միւքէմմէլ էճզախանէսի օլուպ, տիկկըլէրինէ նիւ-մունէի իմթիյազ օլմագ շէրէֆինի իպ-րազ իթմիշ տիր. պու տըգգաթ վէ իհթիմամա մուկղամ օլան Թէհարէթ վէ նէզաֆէթ միւէլէսի քի էճզախանէլէր-ձէ ասըլ նազարը էհէմմիյէթէ ալընա-ճագ միվատտըն պաշլըճասը տըր. տամ-մինին միւսէլլէմի վէ տէվաիրը րէաի-յէնին տախի մուտատտագ օլուցըը իւզրէ պուրատա քէմալը իլէ ճարի տըր. պու կիպի պիր Թէէսիւսէն պէգլէնիլէն չու խըտէմաթը միւսթահսէնէյէ պիր իլավէի ինսանիյէթ քեարի օլմագ իւզրէ հէյմը Թէէսիսինտէն շիմտիյէ գատար միւրաճաաթ իտէն պիճարիմէ զուէֆայի խասթէկեան մէճճանէն Թէտաւի իթ-տիրիլմէք վէ մուալէճաթը լազըմէ տախի ջէզա պիլա իւհրէթ իթա իտիլ-մէք կիպի ինսանիյաթ օլընան ֆէտաքեարըրգլար նազարը տըգգաթա ալը-նաճագ օլուր խէյրիյաթ. էճզախանէնին իսթիհսալը մէնֆաաթտան վիյասէ հէմ-ճինսինէ խըտմէթ կիպի պիր ֆիքրը ինսանիյէթփէրվէրի իւզէրինէ Թէէսիս իտիլմիշ օլտուղը տէրհալ Թային իտէր-իլթէ չու Թասասա օլընան հիմէմաթը մազրուֆէտէն նաշի տըր քի պու էճ-զախանէ Թարիգը Թէրաքքըրտա գաթի տէրէճաթ իտէրէք, պու կիւնքի մէր-Թէպէի իհրազ էյլէմիշ վէ պու խիւզաէն տէ էրպապը միւրաճաաթըն մէմնունի-յէթ վէ էմնիյէթինի վէ աթըբբաէնըն տախի խօշնուտիյինի ճէլպ էյլէմիշ տիր.

Մէզքիւր էճզախանէտէ քեաֆֆէի իլէլ վէ էմրազա քէայը իսթիմալը Թամ էյլէմիշ մէշահիրը աթըբպա հէր կիւն էվգաթը մուայյէնէտէ հազըր պու-լունտուգլարը կիպի վիւքիւր ու իւնասէ մախսուս օլմագ իւզրէ տէ մուայէնէ-խանէլէր միվճուտ տըր. էճզախանէտէ պուլընան ալէթ վէ էտէվաթը ֆէն-նիյէտինին միւքէմմէլիյէթի սէպէպի իլէ հէկիմանէ տէնիլմէյէ շայան օլան (Թահ-լիլխանէ) իսէ ճանիպը հիւքիւմէթէ Սէնիյէտէն էվրօպատա տօղուզ սէնէ Թահսիլ իթտիրիլթիքտէն սօնրա իլմ տէֆա օլարագ քիմիաքեար տիփլօ-մասընը իհրազ իլէ չէհրիմիզէ ավ-տէթ իթմիշ օլան Մէքթէպը Թը-պպիէի Շահանէ քիմիաքեար մուալլիմլէ-րինտէն Տօքթօռ Աճէմ Հիւսէյին պէյին հէտը իգթիտարը վէ քիֆայէթինէ Թէս-լիմ իտիլմիշ տիր. մուայէնէյէ ֆէննի Թահլիլ իգթիտարը պուրաճա նա-սըլ մալիւմ իսէ, էվրօպաճասը օ տէ-րէճէ մարուֆ տըր, մուայէնէյի պէ-տէնը ինսանը միւնթազըը Թահլիլ հէր նէ վար իսէ, անը քէմալը իհթիմամ իլէ պիթթահլիլ աթըպպայա իրզար վէ պրնաէն ալէյհ աթըպպայի մուայէնէ-հիւմին իլլէթինի պիր գաթ տահա Թէահիլ իթմէքտէ օլտուղը կիպի մէրի օլան մառէնի նէպաթի հէր նէվ մէ-վատը տախի սըրէթը միւքէմմէլէտէ Թահլիլ վէ իհզար իթմէքտէ տիր: 8—8

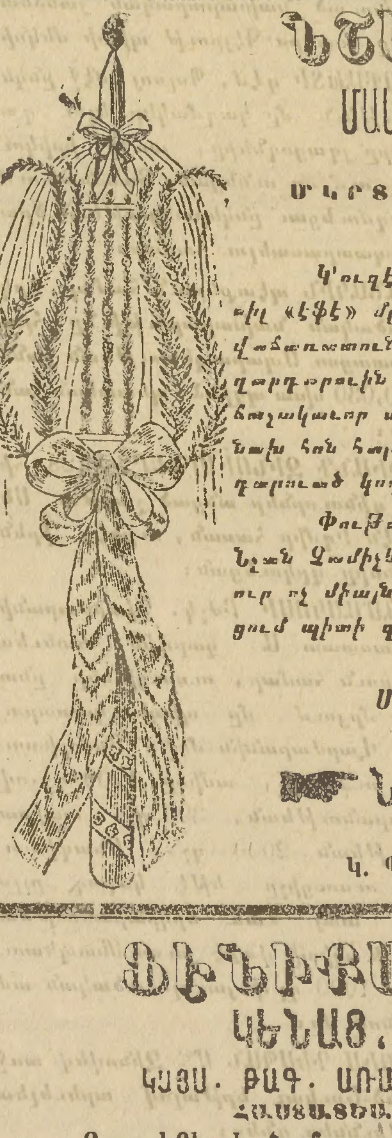

ՆՇԱՆ ՉԱՄԻՉԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՄՈՄԵՐՈՒ ԵՒ ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐՈՒ

Կ'ուզէ՞ք հարսնիքներնուդ փառքը աւելցնել, գեղատեսիլ «էֆէ» մը տալ մոմերուն, դիմեցէք ՆՇԱՆ ՉԱՄԻՉԵԱՆԻ վաճառատունը, ուր բացի պատրաստ գտնուած մոմերէ կը զարդարուին նաեւ մեծ խնամով վերջին նորաձեւութեամբ ճոխակաւոր մոմեր, անմրցելի աժան գիներով: Կը գտնուի նաեւ հոն հարսի կիւլանտ, քօղք, քօղքի սնտուկ, զարդարուած կօշիկ, ծաղիկ, փետուր, ևն. ևն. ևն.:

Փութացէ՛ք, հարսնիքի Տէրեր, այցելել անգամ մը Նշան Չամիչեանի հարսանեկան մոմերու նոր վաճառատունը, ուր ոչ միայն ձեր ճոխակը, այլ նաեւ ձեր քսակն ալ գոհացում պիտի գտնէ:

ՍԽԱԼ ՏԵՂ ՉԵՐԹԱՔ

ՆՇԱՆ ՉԱՄԻՉԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Բամանըօ խանի տակ, թիւ 86

ՑԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

ԿԵՆԱՑ, ՀՐԴԵՀԻ, ԾՈՎՈՒ

ԿԱՅՍ. ԹԱԳ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՎԻԷՆՆԱ 1860ԻՆ

Գալաթիա Հանօբուլօ խան, թիւ 52, 53, 54, 55, 56

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ՝ Փ. ՑԵՐԱՑԵԱՆ

Ֆէնիքս Օթրիշիէն Ընկերութեան կենաց ապահովագրութեան օրինակ մը. —

35 տարեկան մէկը որ կ'ուզէ ապահովագրուիլ Ֆէնիքս Օթրիշիէն ընկերութեան 20000 ֆր.ի և քսանեհինգ տարուան համար, տարեկան 925.80 ֆրք. պիտի վճարէ. ու պայմանաժամուն պիտի ստանայ 31268 ֆրք. հնչուն դրամ ամբողջովին: Իսկ եթէ մեռնի զոր օրինակ, 10 տարիէն իւր ժառանգորդները անմիջապէս պիտի ստանան 21314.62 ֆր.:

Այս ամէն գումարներ ԱՆՈՒԱՆԱԿԱՆ չեն, այլ ԻՐԱԿԱՆ, և Ֆէնիքս Օթրիշիէն ընկերութիւնն այս գումարներուն վճարումն կ'երաշխաւորէ իւր բոլիսով:

ԻՔԻՆՃԻ ՖԸՐԳԱ ՎԷ ԻՔԻՆՃԻ ՕՐՏՈՒԻ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ ՄԻՒԹԷԱՀՀԻՒՏԻ

ՖԷՍ ՎԷ ՉՈՒԽԱ ԹԻՒՃՃԱՐԸ՝ ՍԱԻՏ ՊԷՆ ՃԻՊԱՐԷ

Օթուզ սէնէ աէնէտէն պէրու տօթմագտա օլտուղըմ ֆէսլէրին նէֆասէթի սայէսինտէ նաիլ օլտուղըմ հիւսնը Թէվէճճիւհէ Թէշէքքիւրաթըն պիր աէնէտէն պէրու էհալիի քիրամէ արզէտ պիր խըտմէթէ նաիլ օլտուղ տօղլամ վէ նէֆիս չուխա-լարըմը Թէճարէթխանէ պաշլամըշ վէ պունա աէնէ պիր ալէմը Թէճարէթ-տէ պուլունտուգըմ Թէճրիւպէ վէ հիչ պիր վագթ էլտէն պըրագմատըղըմ իսթիգամէթ սայէսինտէ ազ միւտտէթ զարֆընտա չուխաճըլըգը պիր հալը միւքէմմէլիյէթէ իյսալ իթմէկէ մուվաֆֆագ օլտում. արթըգ պու խուսուսա իչուն Մէրճանտա Կիւմիւշ օղլու խանընտա Թէէսիս իյլէտիկիմ մաղազալարտա մէմալիքը Օսմանիյէնին հէր Թարաֆընա էօրտու էյի ֆէսնէ, գավմէր, գասթօր, չուխագ. գօրտօնէ վէ չուխալար պուլունտուրմագտա վէ րէգապէթ գապուլ իթմէզ տէրէճէտէ միւթէտիլ վէ մագթու ֆիաթլարլա Թօպտան ֆիրուխթ իյլէմէքտէյիմ:

Պիլխասսա Ֆրանսատան ճէլպ էյլէտիկիմ սօն մօտա գօսթիւմլիք, պալթօլըգ, փանթալօնլըգ, լասթիֆօթին, չուպուք վէ պիրինճի Նէվի չուխա վէ սաքէրի էլպիսէլէրէ մախսուս Թիրգօլարը րէգապէթէ օլարագ գոյէթ ուճուզ վէ էհէն մագթու ֆիաթլա սաթմագտայըմ. միւրաճաաթ իտէճէք զէվաթը քիրամըն հիչ պըլանտըրմայաճաղըմը, հէր հալտէ մէմնուն գալաճագլարը, սուրէթը գաթիյէտէ Թէէմին էյլէրիմ.

ՈՒԷՍԹԸՐՆ

ՊԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԸՆ ԳԱՐԱՐԸ ՄԱԽՍՈՒՍԸՅԼԱ ԹՕՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱ

1851ՏԷ ԹԷԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ

ԽԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄՊԱՆԵԱՍԸ

Թագմին օլունան զիյանլարըն մէճմուի	Խնկ. լիրա 6,000,000
Մէվճուտ աքչէ վէ հասըլաթը սէնէվիյէ	» » 1,250,000
Թիւրքիյէտէ Թէէտիյէ օլունմուշ սէրմայէ	» » 410,000

Թիւրքիա շիւպէսինին միւտիրի ումումիսի. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ

Իսթանպոլ, Սուլթան Համամ, Գաթըրճը օղլու խան Ն° 43.

Թաշրալարտա իչկիւզար վէ միւթէպէր աճէնթէլէր արանըլմագտա տըր

ՈՒԷՍԹԸՐՆ .— Շէհրիմիզին էն մաարուֆ Ֆրանսըզ վէ Ալման գումպանիյալարըն սէրմայէսի հասըլաթընտա նիսպէթէն 100 % օլտուղը հալտէ Ուէսթըրնինքի 125 % տիր: Իշթէ պու հագիգաթ Ուէսթըրնին բագիպլէրինէ Թէֆէվվուգ էթմիրմէյէ էն պէօյիւք Թէէմինաթ տըր.

ՊԱԼԳԱՆ

ՍՕՖԵԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՇԻՐՔԷԹԻ

ՍԵՐՄԱՅԷ, ԻՀԹԻՅԱԹ, ԹԷՄԻՆԱԹ ՖՐ. 7500000

1899տա մէրի իւլ իճրա	էօմիւր սիկուրթասը	պէտէլի ֆրք.	19,534,276
» »	եանկըն	» » »	460,267,203
» »	»	» բըրիմի »	1,433,965

Էօմիւր խուսուսունտա վէ չօճուգլար իչիւն միւթէատիտ շէրաիթ իլէ սիկուրթա ագտ իտէր

Եանկըն խուսուսու հէր նէվի պինա վէ էշեա իւզէրինէ սիկուրթա ագտ իտէր:

Նագլիյաթ խուսուսունտա խուսուսը մալ, եվրագը նագտիյէ վէ վասաիր սիկուրթալարը գապուլ իտէր:

Հիսսէտարանա՝ 1896տա $18^{1}/_{2}$ %, 1897տէ 18 %, 1898տէ 18 %, 1899տա 16 % Թէմէթթիւ Թէվզի իթմիշ տիր:

Շիրքէթին Պանքէրլէրը	(Տէրսաատէթտէ	Գրէտի Լիօնէ,
	)Լօնտրատա	Անկլօ Աւուսթրիան Պանգ,
	(Սօֆիատա	Պանգ Նասիօնալ Պիւլկար:
Թաշրալար իչիւն միւսաիտ վէ միւթէպէր քէֆալէթլի աճէնթէլէր արանըլըյօր		Թիւրքիա իչիւն ումումի աճէնթէ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Գալաթա, Թաշթապուրուն խան, Պանգ Օթթօման գարշուսընտա

ՏՊԱՐԱՆ

ՆԵՐՍԷՍ Գ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ - ՎԻՄԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ

Կ. Պոլիս, Սուլթան-Համամ, Գաթըրճը-Օղլու խանին դէմ Տիգրանեան խան

Սանօթ Տպարանս, յարգոյ հասարակութենէն վայելած համակրանքէն քաջալերեալ, այս անգամ բերել տուած նորանոր մեքենաներու շնորհիւ պատրաստ է ամէնէն դժուարահաճներն իսկ գոհացնել.

ՄԱՔՈՒՐ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ԵՒ ԱՆՀԱՒԱՏԱԼԻ ԱԺԱՆՈՒԹԻՒՆ

Տպարանիս մէջ կը պատրաստուին, նամակագլուխներ, պարտամուրհակներ, փոխանակագիրներ, չէքեր, հարսանեկան գաթեր, հրաւիրագիրներ, ազդեր, դաթալօկներ՝ ամէն լեզուէ, ինչպէս նաեւ վաճառականաց վիմագրական, տպագրական և կազմի վերաբերեալ ամէն տեսակ գործեր.

«Մանազդ» կը պատրաստուի կէս ժամուան մէջ

1000 նամակագլուխ 10 ղրուշ, 100 այցեքարտ 5 ղրուշ

100 ղrշ.ի ապսպրանք ընողին մէկ տուփ այցեքարտ կը նուիրուի.

Գաւառներէ եկած ամէն յանձնարարութիւն փութով և դիւրամատչելի կերպով կը կատարուի.

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Ա. ՍՎԱՃԵԱՆ

ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է

Բերա, Մեծ Փողոց, Աղա ճամի, Լիւսխէնպուրկ Գաֆէի քով, թիւ 124

ԱԿՌԱՅԻ ԵՒ ԼԻՆՏԻ ամէն տեսակ հիւանդութիւնները կը դարմանէ: Փտտած ակռաները անմիջապէս և առանց ցաւի կը հանէ և ի հարկին հաստատապէս կը լեցնէ:

ԱՄԵՆԱՎԵՐՋԻՆ դրութեամբ ոսկիի, քաուչուկի և փլաթինի վրայ ճոխակաւոր և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը շինէ, բնականին յար և նման անմրցելի առաւելութիւններով օժտուած:

Վերջապէս բերնի և ակռայի վերաբերեալ ամէն կատարեալ դարման կարելի է գտնել Ա. ՍՎԱՃԵԱՆի դարմանատան մէջ:

ԳԻՆԵՐԸ ԽԻՍՏ ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր ժամը 2էն 10 (ը. բ.):

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Պոլիս, Պահչէ Գաբու, Պին Պիր Չէշիսին դիմաց

. ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ամէն առաւօտ կանուխ կը գտնուի Սկիւտար, Իճատիյէ, Տողրամաճը փողոց իր բնակարանը: Ամէն օր 3—11 դիմել Պոլիս, Պահչէ Գաբու, Պին-Պիր-Չէշմէսին դիմաց:

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ

ՀԱՅ ՍՆՏՈՒԿՃԻ ՀԱՐՍՆԻՔԻ

ՄԱՔՍՈՒԴ ԳԸԼԸՃՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Էսկի-Զապթիյէ

ԱՂՋԻԿ ՄԻ՛ ՈՒԶԵՐ ՕԺԻՏԻ ՏՈՒՓ — ԱՂՋԻԿ ՕԺԻՏԻ ՏՈՒՓ

Ծամբորդներու	համար	5 % զեղչ
Ամուրիներու	»	10 % »
Աղջիկներու	»	50 % »

ՉՈՐՍ ԱՆԳԱՄ ՆԱՐԳՈՒՈՂՆԵՐՈՒ ՁՐԻ

ՄԻՀՐԴԱՏ ՀԱՅԿԱԶՆ

Ղալաթիա կամուրջին դէմ, Աջ ու Ձախ երկու անկիւնները, թիւ 9 և 33, և գործատեղի Հալիլ Փաշա փողոց թիւ 10, ուր կը պատրաստուին ընտիր և դիմացկուն հովանոցներ, և կը փոխուին հինցած հովանոցներու կերպասները ճիշդ նորի պէս: